

କର୍ମଚାରୀ ପାତ୍ରଙ୍କିଳୀ

ଶାନ୍ତିମହିଳା

საქართველოს მწერალთა ეროვნული კადემია * LITERATURULI SAQARTVELO * ЛИТЕРАТУРУЛИ САКАРТВЕЛО

10 0263260, 2014 ვ.

Nº1 (3687)

გამოცემის 78-ე ვერსია

ଓৱে ১ লাখ

CPA 2023-2024 ბურგუაზი

**ამ დაღამოკლუბ მეოცნებებს სამართლიანობის
აღდგენის კონფერენციაზე!**

ძვირფასო თანამემამულენო!

აგერ უკვე წელინადი და რამდენიმე თვე გა-
დის ახალი ხელისუფლების სათავეში მოსვლი-
დან და, როგორც სათაურშივე აღვნიშნე, ამ დე-
დამოკლულებს სამართლიანობის აღდგენის-
კენ ჯერაც არ გაუხსედავთ!

მხოლოდ ერთხელ დააფერთხეს მერაბიშვილს ტომარა თავზე და სადღაც ციხის მიდამოებში გაასეირნეს და გამოასეირნეს!..

სამართალს სახრე უყვარს – იგი თავიდან ბოლომდე უნდა გადაუტყობლაშუნო დამნაშავეს ჰანი; მოვლას სიარძიზი;

ჭანის მთელს სიგორე იე!..
წინა ხელისუფლებას კიდევ – რა გამოდის
– თუ ახალაიასა და მერაბიშვილის გარდა სხვა
დამნაშავე არ ჰყოლია, კარგად ჰქონია საქმე,
რადგან ერთი, ბარო ახალაია, დღე-დღეზე და-
ტოვებს ციხეს, მერაბიშვილს კი ევროპარლა-
მენტი გაუშვებს სახლში!..

კი, ბატონო, ამ ხელისუფლების ხელში მე ისედაც ვერ ვგრძნობ თავს კარგად და, თუ დაგჭირდით, ჩემი თავი გენაცვალოთ, საკუთარი ფეხით ჩავჯდები ციხეში, მაგრამ აქედან რა გამოვა – ერთი მერცხლის მოყვანილი გაზაფხული გინახავთ?

თუ ბიჭები ხართ, სააკაშვილი უნდა დაიჭიროთ, ბიჭებო!

თუ ბიჭები სართ, უგულავა უნდა დაიჭიროთ, ბიჭებო!..

თუ ბიჭები ხართ, გივი თარგამაძე უნდა დაიჭიროთ, ბიჭებო!..

რა? ამათ დანაშაული არ ჩაუდენიათ?!
თუ ესენი არ გეყოთ, „ჩვენებიც“ მიამატეთ
– ზოგ-ზოგი მსხვილი მეოცნებე ხვალ-ზეგ ხომ
მაინც დასაჭერი გვეყოლება, ამიტომ არაფერი
დაშავდება, თუ ახლავი ჩარსვამ!

ანდა, ძვირფასებო, ის რა იყო, ამ ჩვენს მთა-
ვარ პროკურორს ნაცებს რომ ვტენიდით უკა-
ნალში – ამ ხალხს ქურდი და მამაძალლი აკლ-
და?!

სხვათა შორის, ისიც კი მაინტერესებს, როგორ შევაპარებდით?! – ისინი ხომ ამ ჯურის ავაზაკებს სუნით ცნობენ დაახლოებით კილო-მეტრ-ნახევარზე?

და, კიდევ, თქვე კარგო მეოცნებებო! თქვენი რიგებიდან ათამდე აგინტი ნაკიონალიტს

რომ ჰყავდათ გადაბირებული და ხელფასს უხ-
თითნენ, იმ ხაოსს რას უშვრებით?

ცოტა ფულს დაუმატებთ და ისევ აქეთ გად-
მოიძირობთ?!

ივანიშვილი ჭკვიანი კაცი იყო და ხალხის რისხევას კარგად გაასწრო! მაგრამ თქვენ ის მითხარით, ამ გულუბრყვილო ღარიბაშვილსა და მარგველაშვილს რა ეშველებათ?

არადა, ამ წვრილ-წვრილ ნაცებს რომ თავი
დავანებოთ, ამასობაში სააკაშვილიც აპირებს
საქართველოში დაბრუნებას!
არ გაჭარბებ! ზევიად გამსახურდიას გროზ-

ნოდან დაბრუნება თამაშად და ცელქობად მოგვეჩენება ამ დიდი გარეწრის დაბრუნებას-თან შედარებით – ეს ბოროტი კაცი ქვას ქვაზე არ დატოვებს თავის სამშობლოში!

მაგრამ, იმიტომ კი არა, რომ ვაჟუაცია, არა-
მედ იმ დიდი შიშის გამო, რომელიც ამ სიგრძე
კაცს ჩრდილოვათ უკან დასდევს!..

კი, ბატონი, აქედან ერთი, მარგველაშვილი, თავად მიხედავს საკუთარ თავს – პლასტილინად იქცევა და, ისე ამოეკვრება ნებისმიერ საგანს, ეშმაკიც ვერ შენიშნავს, მაგრამ ღარიბაშვილის საცოდაობას სად მიუდიხართ?!

მით უმეტეს, რაკი ცოლის ნათესავები ნათე-
სავებად არ მიაჩინა, ვისი კაბის კალთას შეაფა-
რებს თავს?!

ასე რომ, არც ისე კარგად არის საქმე, ძვირ-ფისო ქართველო მეოცნებენო – თქვენ გვო-ნიათ, რომ უკვე ფონს ხართ გასული, მაგრამ, თუ ახლოდან განვჩხრეკთ, აქამდე კიდევ დიდი დროა დარჩენილი!..

მით უმეტეს, ხელისუფლებაში თქვენი მოსვლიდან წელიწადი და სამი თვეა გასული, თქვენ კიდევ სამართლიანობის აღდგენისკენ ჯერაც არ გაგიხდავთ!..

აბა, იოცნებეთ და იყავით ასე!...

მარიანი გუზები აჯაობენ სარცელოვან ზეთს

ახლახანს საზოგადოებრივ ასპარეზზე უცრივი გამოკირითდა უერი რაინბონი, რომელმაც ომაზიანად წაიღილინა: „აქეთ გორასა წილსა ვკრავ და იქით გორასა ძერას ვუზამ, ადიდებულსა დიდ ტეკვარსა დავაყენებ და ყლაპს ვუზამ”. ამ ბაქია კაცის ხრიალი მომესმა, როცა ნაციისთხე ერთობ პრეტეზიული წერილი, ახლახანს რომ გამოქვეყნდა გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თოს ნომერში (№№ 218-221). საერთოდ, დამრიცებულური, დიდაქტიკური და თავისებური ტონით ნერა ახალგაზრდა ყანაცილებს სჩეკვებით. არადა, როგორც თავად გვაუყებს, 56 ნელი უკან მოუტოვებია, თუმცადა ცოდნით დიდად დაუჯებულად ვერ გამოიყენება. ის სივი კი, მას ძლიერთ ამა ქვეყნის უყრადღების მისაქცევად რომ გამოუქვეყნებია, მხოლოდ ერთ რამე ზე მეტყველებს: ის არის ჯურულურა მთავრობათა „ბოთლს მოსარგებისაცობი“ - კარიერისტი, რომელიც ცდილობს როგორმე აბობლდეს კარიერის ხეზე. ყოველ შემთხვევაში, ამას გვაფიქრელი აქტივისტი, ქალაქის ვიცე-მერი, მერის მოადგილეობა, მრავალი კომპანიისაცობა. ხოლო, რაც შეეხება მის ძირით ავტორი ყოფილა 80-ზე მეტი რეალიზტების ბულია მრავალ ქვეყანაში (საქართველოს რო, ბულგარეთი, ლიტვა, თურქენეთი, კუვათისანტირაქებობაზე). წინააღმდეგ შემთხვევაზე კართველ პროფესიონალის მიერ არ ვცადე გამეგო, ვინ იყო გიორგი მოდე ამ გვარ-სახელის არქიტექტორს არ ვიცოდე აზე, რადგან ამ სფეროში შისი ნაცოდვილ თვალიც არ მოგვიყრავს.

© 2019 ԱՐԵՎԱՐԴԻ

მაშინ რა გამოცხადება, რა შთაგონება ეახლა მას, შეუასაკა გადაცილებულს, რომ ხელი მიჰყო ქადაგებას და ჩვენს შეგონებებს, რაც ერთობ ძნელი საქმეა იღია მართლის სამშობლოში. თუმცადა, ამ ბოლო ხასს, ვისაც არ ეზარება და არც ძალი და ნიჭი შესწევს, ამ „ხელობით“ არის დაკავებული: ნერენ და ნერენ, მაგრამ ნერის მაინც ვერ სწავლობენ. ასე რომ, ამ ჩვენს „უთავო რაინდასაც“ სრული უფლება ჰქონდა თავისი ნააზრევი გადმოეფრქვია და ექადაგა, მით უმეტეს, როცა მისი მიზანი გახლავთ, რომ გორც ნერილის სათაურიდანაც ირკვევა, ქართველებს შეგვასენოს, რომ „ადამიანი იწყება ღრმულებიდან“, ხოლო სურვილი - „ლირსება აყროლებს“ ღირსება დაგეიბრუნოს ახლა ვნახოთ, როგორ ახერხებს ამ საშუალებას.

ზოგი რამ ლირსების და ეროვნების შესახებ

მორალისტი თავის „ეთიკურ ტრაქტუს“ წაუმდგვარებს ფილოსოფოს მ. მამარ-დაშვილის პოსტულატს: „ადამიანი იწყება ლირსებიდან და მას მხოლოდ საკუთარი ლირსების გავლით შეუძლია ჭეშმარიტად გააცნობიეროს თავი ამა თუ იმ ერის შვილად! ქართველობა არ არის ბიოლოგიური მოცემულობა, ეს არის ნება, იყო ქართველი. ნება კი რანდფული ლირსების ფენომენა და მე თუ არ მაქვს ის, რამდენიც ინებოს ერმა თუ ბერმა, მე ვერც კაცი ვიქენები და ვერც ქართველი.“ ეს ამინარიდი იმიტომ მოვიხმე, რომ ლამაზი, ამაღლებული სიტყვების მიღმა ეროვნების ცნების შესახებ გლობალისტურ-ნეოლიბერალისტური აზრია განაფენილი. საყოველთაოდ ცნობილია, რომ ადამიანი, უპირველეს ყოვლისა, აზროვნებით არის გამორჩეული. იმავდროულად ის ზნეოპრივი არსებაა და ესთეტიკური განცდით არის დაჯილდოებული. სწორედ ამ სამი ნიშან-თვისებით ის განსხვავდება ცხოველთაგან. ლირსება მორალური კატეგორიაა, მაგრამ არა ერთადერთი, რომლის „გავლითაც ადამიანს შეუძლია ჭეშმარიტად გააცნობიეროს თავი ამა თუ იმ ერის შვილად“. ლირსების განცდა მაღალი ადამიანური შეგრძენება გახლავთ, მაგრამ ის ვერ განსაზღვრავს ადამიანის ეროვნებას. ყველა ერში გხხვდება ლირსებანაგვრილი ადამიანები, მაგრამ ამის გათ ვერ წავართმევთ ეროვნებას. იმავდროულად, ლირსების გაგებაც, მსგავსად სხვა მორალური კატეგორიებისა, იცვლება დროთა მიხედვით და საზოგადოებრივ განვითარებასთან ერთად იცვლება მისი შინაარსიც და აღქმის კუთხეც. ასე, მაგალითად, საბასეული გაგებით, ლირსება - ფასის „დადებაა“, „მართებულის გაგებაა“, ილი-

ას გაგებით კი ადამიანური, მორალური სრულყოფილება. ერთი სიტყვით, სავსე-ბით სხვაგვარად ესმოდა ის ქრისტიანულ სამყაროს, სხვაგვარად - წარმართებს და სხვაგვარად - რაინდულ საზოგადოებას.

გარდა ამისა, რაც მთავრობა, მამარ-

გაირდა აისა, ოც მთავონა, ძაბაო-
დაშვილის აზრის, ქართველობა არ არის
ბიოლოგიური მოცემულობა, ის არის წე-
ბა, რომელიც რაინდული ღირსების ფე-
ნომენია და თუ ის არ გაქვს, ერმაც და
ბერმაც რამდენიც უნდა იჩებოს, ვერც
კაცი გახდება და ვერც ქართველი. ამჯე-
რადაც სოფისტურ ლოგიკასთან გვაქვს
საქმე. მართალია, ქართველობა არ არის
ბიოლოგიური მოცემულობა, მაგრამ ამ
ცნებას დიდად განსაზღვრავს გენეტიკა,
გნებავთ ჯიში, ჩვენი სისხლი, მემკვიდრე-
ობით რომ გადმოგვეცემა.

ცხადია, ვისაც არ სურს ამა თუ იმ ერს
მიეკუთვნებოდეს, მისი ნებაა, იქამდე გზა
ჰქონია. მაგრამ ადამიანს, რაც არ უნდა
რაინდული ღირსებით, თუნდაც პარციფა-
ლის თვისებით გაჯერებული ნება ჰქონ-
დეს, ვერ იქმს მას ქართველად. აქვე ისიც
უნდა დავძინოთ, რომ ნება არ გახლავთ
„ოდენ რაინდული ღირსების ფენომენი“.
მეტიც, ნება ღვთით მინიჭებული ადამია-
ნური თვისებაა, რომელიც წარმოჩნდე-
ბა როგორც კეთილის, ასევე ბოროტის
ასპექტში და თუ საბას მოგვიშველიერთ,
სამად განიყოფება: ხორციელებრივი, სა-
შუალო და სულიერი, უმაღლესი ღვთიური
სრულყოფილებისკენ რომ არის მიდრევი-
თა სულიერი ნება აორორი ამაობაზოლი

ლი. სულიერი ხედა უფროორ აძალღებული ადამიანის ღირსებაა, ვიდრე რაინდული. მორნმუნე სა როგორდოებისათვის ეს ა აღ-არებული ჭეშმარიტებაა, რაც მამარდაშ-ვილსაც კარგად მოეხსენებოდ, მავრამ, როგორც უკვე ითქვა, ის შეგნებულად აუფასურებს ეროვნულ ფუძემდებლურ ნიშანსვეტებს და მათ ადამის ნებასთან

(გ. მოდერაცის თერილის პასუხად)

აიგივებს. ეს კი გლობალისტურ-კოსმოპოლიტური იდეის აღიარებაა, რომლის მიხედვითაც საცხებით უგულებელყოფილია ეროვნულობა, რაც ძირითადად მანც უთხის წარმომავლობას და გენეტიკას ეფუძნება. შესაბამისად, ნებისმიერი ეთნიკური წარმომავლობის ადამიანი შეიძლება ქართველი ეროვნების მატარებლად გამოცხადდეს. რაც სხვა არაფერია, თუ არა მოქალაქეობის გაიგივება ეროვნულობასთან, რომელიც ესადაგება ახალი მსოფლიოს არქიტექტორობა მოდელს, ყოველგვარ ეროვნულობის ფესვებს ძირში ვერ რომ ანადგურებს. ასე რომ, პლანეტაზე რული იმპერიის შექმნის მიზანს თუ რამე ხელს უშლის, ეს არის ერთ და ეროვნულობა, ამიტომაც ახალი მსოფლიოს არქიტექტორებმა უპირველესად მას შეუტიეს და სნაიდიათ მისი ამოშლა ადამიანის ცნობის ბიერებიდან. ახლა ვერაფერს გეტუვით სურს თუ არა ჩვენს ჭყალის დამრიგებელს ქართველად მიიჩნიოს თავი. თუ მის გაულისებას სამშობლოს გამო გაიხისენებთ იგი ვერბალურად ქართველი გახლავთ მაგრამ ზემორეხსენებული წერილიდან იმდენი ზიზღი და სიძულვილი იღვრება ზოგადად ქართველებისა და ეროვნულობისადამი, რომ მომკალით, და მისი ვერც სულით და ხორცით ქართველობას ვერც მის რაინდობას და ვერც ზნეობრივ მოძღვრობას ვიწინებ.

„ასე ჩემო მანასეო, ხან ისე და
ხან ასეო“

მიმდევრებს უუსაყვედუროთ არაეროვ-ნული, მეტიც, ანტიეროვნული პოზიციის და დასავლეთის ქვეყნებისადმი ბრძად თაყვანისცემის გამომდა არა იმიტომ, რომ ისინი დაბალი აზროვნების, ვიწრო მსოფლმხედველობის, განსჯისა და ანალიზის უნარს იყვნენ მოკლებული. მეორეც, რაც მთავარია, საქართველოს დღევანდელი სავალალო მდგომარეობაც მთლიანად განაპირობა იმ მასონურ-გლობალისტურმა მიზანმიმართულმა პოლიტიკამ, რომელსაც განუზრახავს მართლმადიდებლური ერების განადგურება და არა იმ „90-იან წლების“ კერპებმა, რომელმაც სწორედ ქართველი ერის ვინაობის გადარჩენას თავი შესწორეს, და მესამეც, ჟვანისასეული თეზის შესახებ თავის დროზე დიდი კამათი გაიმართა და პრესაშიც ვრცლად წარმოჩინდა, მაგრამ რაღაც არ მახსოვს, იმ ხანად მას კრიტი დაექრას და ახლა რატომ დიდგულობს და ისე მოაქვს თავი, თითქოს ის იყოს ამ ბრძოლის დამწყები და დამგვირგვინებელი?! ეს ყოველივე მეტყველებს მის სიმზდალესა, სულნამცეცობასა და ქვებუდანობაზე. მაგრამ ყოველთვის ავყობასა და კადნიერებას არ იჩენს და, არც თუ იშვაითად, ერთობ თავაზიანადაც გამოიყურება. საგულისხმოა, რომ, როგორც წესი, ეს ხდება მაშინ, როცა ის მდიდარ, მილიონერ ადამიანებზე უბნობს. ამგვარი მორიდებით, ვიტყოდი, აღფრთოვანებითაც იგი გვესაუბრება ლევან ვასაძეზე, რომლის „უზადო ქმნილების“ – „ერისა და სახელმწიფოს“ დიდი ინტერესით წაკითხვის შემდეგ აღარ აპირებს „საქართველო მომავალი გზის არჩევასა და განსაზღვრაზე მსჯელობასა და ანალიზს“.

ამთავითვე უნდა განვაცხადო, რომ არ ვიცნობ ლევან ვასაძის ცხოვრების გზას და არც მისი უზადო ნაშრომი წამიკითხავს. აქვე იმასაც დავძენ, რომ მის შესახებ კარგის გარდა არაფერი გამიგია. ამასწინათ მის გამოსვლას ვუსმინე და დავრწმუნდი, რომ მისი პირით ჭეშმარიტი ქართველი საუბრობდა. ასევე მსმენია, რომ მან დაბა კიკეთში ძირიადლირებული სასწავლებელი დააფუძნა, სადაც მართლმადიდებლობის რწმენითა და ქართული ტრადიციებით განათლების მაღალ დონეს მომავალი თაობა ეზიარება, რაც ერთობ საშურია. ასე რომ, მოდებაძის ამგვარი დამოკიდებულება მისადმი არ მიკვირს, მაგრამ ისიც კარგად მაქვს გაცნობიერებული, რომ „მეტისმეტი – თავში რეტიო“ და კიდევ: „მეტისმეტი პირი ხარს უკუღმა წაიყვანოს“. ვგონებ, ბატონი ლევანი იმგვარი ხასიათის არ არის, რომ ამ დონის ადამიანის აღმატებულმა ქებამ უკუღმა წაიყვანოს და ამ მხრივ სანერვიულო არაფერი გვაქვს, მაგრამ მაინტერესებს, რატომ იქმს ამას ჭარბაგი, მაგრამ ახლად დამწყები უურნალისტი, რომელიც ვასაძის წერილ ახასიათებს როგორც „უკანასკნელი ოცდასამი წლის განმავლობაში ჩვენი ქვეყნისთვის მეტად აქტიულური... სასიცოცხლო მნიშვნელოვანების მატარებელი... საქართველოს მომავლის განსაზღვრისათვის იმდენად სიღრმისეული, საოცრად დასაბუთებული და ბრძნეული განსჯა-ანალიზს“ შემცველი ნაშრომი, რომლის მსგავსსაც ჩვენი „სალიერეთელი რაინდი“ ვერ იხსენებს. თუმცა ის რომ ვერ იხსენებს გასაოცარი არ გახლავთ, რადგანაც ეს მის უწიგნურობას მოწმობს და არა ზემოხსენებული სტატიის მაღალ დონეს.

მაგრამ ჩვენი განმანათლებელი ისე კადნიერდება, რომ „საქართველოს მთელ მოსახლეობას მოუწოდებს“ ეს წერილი ყურადღებით წაიკითხოს, რამეთუ ის ჩვენი სამშობლოს, ჩვენი ოჯახების, შეიღებისა და შვილიშვილებისათვის ბედნიერი მომავლისცენტრი მიმავალი საუკეთესო გზის მაჩვენებელია. ამთაც არ კმიყოფლდება და საქართველოს „გადარჩენისათ-

▶ զուս տաշցագագլաւլով մեծրմռուն” լրցան զասացէս սմբռհիլլըսագ տեղովն յս նամրոմի „երո դա սաելլմնիօյուն” լրառ-քը նոցնագ գամռնչըս դա սայարտացըլռոմի մշեռութը պաշտամ ոջածն տայ սամթոնձլռուն գագածացենուն պաշտամ յարտացըլս, յազընուս պաշտամ նամրոմացցնելս մանունցուս, րողմ մատ ուս սամացուս նոցնագ գանձագոն, րագ- գան յս ներունու սայարտացըլուս դա յարտաց- լու խալնիս գագարինուս յըրտացւրուտ ցնուս գայուղուցագ մահինուա. ծանցերուզուա, ամուս գամռ մաս զըր զայսապաշտամութըտ. րոցուրու ու լիպաց- ան, կացու դա ցանցեաօ, մացրամ ցանցե, ոմ կըցպանամու, սագաց ուն. ժայէցագուս ծանցու- ուսկութուրու ներունցօն, գանձայուտրյենուտ յու, „մոնաւրու մոմռոնցուցա” դանցրուա, սագաց մոխայու ներուտունուս „երո դա յալունօնօնա” ցամոյէցպանց, սագաց նշուագ ցամսասելուրունուս „սայարտացըլուս սյուլուրու մոխայ” դա կունց մրացալու սապարունցունցօն ցունճամինթլուրու մրոնմեծն դասեցամու, մցոնու ցուրտա յայեր- սայունա լուցան զասացն ներունուս ամ ճոնցն յե ճամրուինա. իյում լրմար ճնմենու, ամուս մոնց- նու Շեյօնլեցն ոյսու Շեմգցցու: ց. մոռցէծացէ յայերունաց զեր ունոնքն ամ սացտանու Շեյսա- սեծ արսէցիւլ լուցուրակլուրաս, մացրամ յայ- րու սագուրութէցնուս ծագուն լուցան, մշամինու, րո- ցորու մայենարու դա յըրտացուլու ար Շենու.

შემდეგ წერილის ავტორი ვრცელ ექსკურსს აკეთებს ეკონომიკის სფეროში და ციფრულის მოხმობით სურს ჩვენზე მოახდინოს შთაბეჭდილება. მას სწავლია თვალი აგვიხილოს და დაგვანახოს, რომ კომუნისტების უამს, კერძოდ, ჯუმბერ პატაშვილის ცენტრალური კომიტეტის პირველ მდიგნობის პერიოდში, ჩვენი ქვეყნის ეკონომიური განვითარება უფრო მაღალ დონეზე იყო, ვიდრე მომდევნო, და განსაკუთრებით კი ამ ბოლო, საკაშვილის „მეფობის“ უამს, რომელიც გნებავთ ფიზიკური, გნებავთ მატერიალური და, გნებავთ სულიერ-მორალური თვალთახედვით, მართლაც რომ, თავზარდამცემი იყო. კიდევ უფრო აღმამფოთებელია ის ეპითეტები (დემოკრატიის შუქურა, თავისუფლების სიმბოლო, მეცნიერი, ადამიანთა დამცველი ისტორიკოსი, სიტყვის კაცი, ქვეყნის ამყვავებელი და მისთ.), რომლითაც ჩვენი ამერიკელი და ევროპელი მეგობრები ამკობდნენ მას. ეს სავსებით ნათლად ასახვს იმ გასაოცარ სიყალებს, რაც ე.ნ. დემოკრატიულ ქვეყნებში ბატონობას. ამიტომაც ამ „ვაი შეფასებებისადმი მიმართული“ წერილის ავტორის ირონია და მათი შეფასება სავსებით მისაღებია და მოსახლი. არ შეიძლება არ დავეთანხმოთ მისეულ სააკაშვილის შეფასებას: ზნედაცემული, მშიშარა, უბადრუკი, ქურდბაცაცა, მსუნაგი ვირთხა, ჩვენი შვილების უკანასკნელი პერანგის გამხდელი და პირიდან ლუქ-მის ამომცლელი და სხვა. მეტიც, სააკაშვილის პორტრეტი შეიძლება უფრორე მკვეთრი შტრიხებითაც შევავსოთ: უსამართლო, სისხლს დაწყურებული დესპოტი, რომელიც ქუჩებში უსამართლოდ ახოცინებდა ახალგაზრდებს, უამრავ პატიოსან ადამიანს (ციხეში გამოკეტავდა და მერე ცოცხით აუპატიურებდა და ა.შ. მოკლედ, მიშიერს სრულ დახასიათებას რამდენიმე გაზეთის გვერდი დასჭირდება. ამიტომაც, რაც გვაუწყა გ. მოდება-ძემ, ვიკამართ და ამის თაობაზე ის საყვედურს არ იმსახურებს. მაგრამ ერთამ არ მასვენებს და მორიდებით უნდა ვკითხო „სალიეთელ რაინდს“: სად იყო მაშინ, როცა სააკაშვილი ბობოქრობდა და ქართველებს სულს ხდიდა?! სად იყო მაშინ, როცა აფრასიძეების ოჯახი მისი ბრძანებით ამონცვიტეს? სად იყო მაშინ, როცა საჯიშე ქართველ ყმანვილებს გაუსამართლებლად ქუჩაში ხოცავდნენ?! სად იყო მაშინ, როცა ხელისუფლების ელიტა ძარცვავდა ქვეყანას და ელიტა-რულმა კორუფციამ წარმოუდგნელ მასშტაბებს მიაღწია... – ეს კითხვა დაუსრულებლად მეორდება, მაგრამ უფრო გასაოცარი ის არის, რომ ამ ფაქტთა შეჯამებისას ის ამ კითხვას თავადვე ნიშნის მოგებით უსვამს საზოგადოებას, მრავალწამებულს და ბრძოლაში დაღლილს, თუმცა ამაზე ქვემორე მოგახსენებთ.

მეტისმეტად ნუ იპოროტებ

ეს ყოველიცვე, რაც აქაშდე ითქვა, ძე სავალია, ამის მერე იწყება „სალიეთელ-რაინდის“ გონების გამონათხბა, რომელიც ყველა ნორმალურ ქართველს ბნელეთის მოციქულის კბილების კრაჭუნა აგონებს. სიტყვა რომ არ გამიგრძელდეს მოგასხენებთ, რომ ეს ჩვენი „დაუნჯებული“ მოაზროვნე 1989 წლის 9 აპრილს მიიჩნევს. „ყველაზე შავ და უბედურ დღე თანამედროვე საქართველოს ისტორიაში, როცა რუსი ჯარისკაცების მიერ განხორციელებულ ოპერაციას მსხვერპლად უდანაშაულო ადამიანების სიცოცხლე და ჯანმრთელობა შეენირა“. ამას ჩვენი მანასე მოაყოლებს მისთვის ჩვეულ კადნი ერ და, ვიტყოდი, ტუტუცურ კომენტარს „საქართველოს მოსახლეობის ნაწილი არ დღეს ეროვნული გამოლევიძების დღე მიიჩნევს და ზეიმობს კიდევ. ზოგი იდიოტი გვარწუნებს, რომ ამ დღეს საბჭოთა კავშირის რღვევას ჩაეყარა საფუძველი მსაგვასი შეფასებები საღად მოაზროვნე ადამიანებში, რბილად რომ ვთქვათ, სიმრის და სინაულის ლიმილს იწვევს“. და შემდგომ აგრძელებს: „ეს დღე იმავდროულად გახლავთ ერთ-ერთი ყველაზე შავ დღე საქართველოში, რადგანაც ამ დღი დან ე.წ. ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ლოზუნგებით გაუბედურებული ადამიანების ცრემლებზე უსინდისო სპეცულაციით დაინტყო ქართული თვითშეგნების არა აღმასვლა... არამედ ქართული გონიერების, ქართული სულის, ლირსების და ეროვნული თვითშეგნების დაღმას ასე დაეგრძადაცა, რაც შემდგომში „ეროვნულ დამანგრეველ“ მოძრაობაში გადაიზარდდა, სამწუხაოდ, დღემდე გრძელდება“.

როგორ არ ვცდილობ აკადემიურობას არ დავყარგო და უბირთა ლაყბობის დონეზე არ დავვშვა, მაგრამ ვერ ვახერხებ და ყელზე ჰალსტუ გამონასკვნულ ქაჯუნიას შესაბამისი სიტყვებით უნდა ვუპასუხო. მართალია, ნებისმიერი საღად მოაზროვნე ქართველისთვის ადამიანის სიკვდილი დიდი ტრაგედია და სანუხარია. მაგრამ ვინც ზერელედ იცნობს საქართველოს ისტორიას, მისთვის ცხადია რომ ქართველმა ერმა თავის თვითმყოფადობა და ვინაობა სწორედ სიცოცხლი განირვის ფასად მოიტანა დღემდე. სამწუხაოდ, თავისუფლებისათვის ბრძოლი იდეა დაღვრილი სისხლითაც იკვებება შორს რომ არ წავიდეთ, თუ ჩვენს ისტორიკოსს ვერწმუნებით, ასე მონამის მონამეობრივი სიკვდილი, კრანისელთა და სამას არაგველთა თავდადება უბედურება და შავი დღე ყოფილა ჩვენთვის. ნუთუ ეს ჭყუისკოლოფა ვერ ხვდება, რომ ლირსეულ მამულიშვილთა წმინდა სულს დამა ჭირისუფლებს ამგვარი ტუტუცური განცხადებით შეურაცხყოფას აყენებს მერმე, თავად საღმოაზროვნეთა შორის იგულვებს თავს და ქართველი ხალხი დიდ ნაწილზე, რომელიც ამ დღეს ზეიმობს, როგორც ეროვნულ დღეს, მწარეცეციინება. ხოლო იმ ადამიანებს, ვინც მიიჩნევს, რომ ამ დღეს საფუძველი ჩაუყარა საბჭოთა კავშირის რღვევას, იდიოტად ნათლავს. რას იზამ, გაუს ყველა გიურ ჰერნია, იდიოტად რაც არ უნდა გონებაჩილუნგი იყო და აზროვნებაშეზღუდული, იმას მაინც უნდა ხვდებოდე, რომ ამ ტრაგიულმა დღემ დამშობლოსათვის დაღვრილმა სისხლი მა უფრორე აღანთონ ქართველები საბრძოლველად და მინავლებული ეროვნულ სული უფრორე გააღვიძა და აღაზნო მერმე მწარეც სიცილს გიჯობს გაიხსენორომ 9 აპრილს დაღვრილმა სისხლმა, ბაქოში, ფერგანაში და ვილნიუში დატრიალებულმა ტრაგედიებმა როგორ შეარყიდა საბჭოთა კავშირის მკვეთრად აგებულ ციხე-სიმაგრე, როგორ ახმაურდა მთელი მსოფლიო და პროგრესულმა ძალებმა როგორ შეუტიეს საბჭოთა კავშირის ე.წ. ყბადაღებულ თავისუფლებას. ამ კონტექსტის გარეშე საბჭოთა კავშირის დაშლის მხოლოდ ეკონომიკური ფაქტორის გათვალისწინებით, სხვა რომ არაფერი ვთქვათ ისტორიის შეგნებული დამახინჯებაა. არა ნაკლებ მიუღებელია და სულნამცეცობის ლარიობის საუკეთესო ნიმუშია იმის გან

დაიშლებოდა და მის ნინააღმდევ ბრძოლა ყოველგვარ აზრს იყო მოკლებული ახლა მე ვეკითხები სალიეთელ რაინდს რა გვექნა, შენსავით სოროში შევმძვრა ლიყავით და იქიდან გვემზირა, როგორ გვენგრეოდა თავისუფლების ქონგურ თავზე და როგორ ინრიტებოდა ეროვნული ცნობიერება?! ის, რაც შენ ჩქმეტებადა მიგაჩნია, ჩემო მანასე, ეს სხვა არაფერია თუ არა სამშობლოს თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის გაღებულ წმინდა სისხლის აპუჩად აგდება!.. ისე ჩქმეტაზე გამახსენდა, და ხანდახან საკუთარ საჯდომს რომ უჩქმიტო, შეიძლება ოდნავ მაინც გონზე მოხვიდე. მაგრამ შეაყარე კედელს (ცერცვი); არაფერი გამოივარა დაფანაც გ. მოდებაქს უფრო ქვებულა ნური აზრი ამოძრავებს, სურს საერთოდ ლაფი გადასხას ეროვნულ მოძრაობას და მას „ეროვნულ-დამანგრეველ“ მოძრაობად ნათლაც და მიანერს სულის, ლირსების, გონების და ეროვნული თვითშეგნების დეგრადაციას. რა ვენა ახლა, როგორ ავუხსნა, რა არის ქართული გონიერება იარსებას, რომელსაც გონიერების ნატამა ლიც არ მოეპოვება; როგორ გავაგონო, რარის ქართული სული მას, რომელიც სულიერებისგან სრულიად დაცლილია, როგორ განვუმარტო, რა არის ლირსება კაცული რომლის სხეული და ტანი ულირსობა დაუხრავს; როგორ გავაგებინო, რა არის ეროვნული თვითშეგნება იმ „ქართველს“, რომელიც ერთობ შორს არის ეროვნულობისგან და თვითშეგნების ცნებაზე ნარმოდგენაც არ აქვს. რომც მოვახერხო და ავუხსნა, ვერაფერს მიხვდება, რადგანაც მას სწადია (ალბათ მავანთა კარნახით) მინასთან გაასწოროს ის მოძრაობა, რომლი დამსახურებასაც, ვისაც ოდნავ მაინც მოეპოვება სინდის-ნამუსი და მოსდევს ჯანმას სალი აზრი, ვერ დაამტრობს, მაგრამ ერჩევნი მანასე „უცილობლობს ვითარც ჯორი“ და იმეორებს „რა საჭირო იყო ფანა ტიკური ალტყინებისგან გონდაკარგულ თავების ჯახაჯუში და ლია კარის მტკვრევა, რომელმაც საბჭოთა კავშირი იურიდიული დაშლის მომენტისათვის, ფიზიკურად და მორალურად დანგრეული, ეკონომიკურად დაცულებული და გაჩანაგებული პოლიტიკურად უსუსური და დაბერივებული, სახელმწიფოებრიობა-დაკარგული განეწილი და გახლებილი“ ქვეყანა დაგვიტოვა. ქართველს, რომელსაც ეროვნულ მოძრაობა ფანანტიკური ალტყინებით გონიერების დაკარგული თავების ჯახაჯუშს აგონებს არ უნდა გაუყადრო თავი და მოძრაობის ისტორიის მნიშვნელობაზე არ უნდა ესაუბრო. ამიტომაც მისი ეს როყიოდ ნაუბარი მხოლოდ იმას მაფიქერებინებს, რომ ამართლაც როყიოს, ბავშვობაში ისე მაგრა რად უჯახაუნებია თავი სიპ ქაზე, რომ ვერ გარკვეულა: ვინ დააქუცმაცა, ვინ დააქციო ეკონომიკურად, ვინ გახლიჩა და დაუკარგა სახელმწიფოებრიობა ჩვენს ქვეყანას. იქნება ყოველივე ეს გაგებულიც აქვს, მაგრამ გარკვეული დალების სამებბლად, იქმას, ანდა საიდუმლო დანესებულებების დაგალებას ასრულებს და თავის ალორ გიური განსჯით, აბსურდის ფილოსოფიურ სისტემას რომ მიესადგება, სურა ეს უბედურება ჩვენი ეპოქის ლირსეულ ადამიანის, საქართველოს პირველი პრეზიდენტის სახელს დაუკავშიროს. მეტიც სიძულვილით შეპყრობილი, ცირკის ფერდობზე მდგომი ხელმოცარული ქალივით კაცს რომ არ ეკადრება, ისე ლანდღავს თანაც ამ ლანდღას თავის მოქალაქეობის პოზიციას ნაუმდღვარებს და გვახსენებს, რომ „ენის სტატუსის დაცვისათვის სტუდენტური მოძრაობის ავანგარდში ზიდება“ შესაძლებელია ამ დემონსტრაციაში, რომელშიც ათი ათასობით სტუდენტ მონაწილეობდა, ისიც გაერია, „კუმ ფეხ გამოჰყო – მეც ნახირ-ნახირა“. მაგრა მერე რა გზას დაადგა ეს „ავანგარდელი“ – გაუჩინარდა თუ ხელში იარაღია აილო აი ეს არის გასარკვევი! და გაირკვა კიდეც მარაში

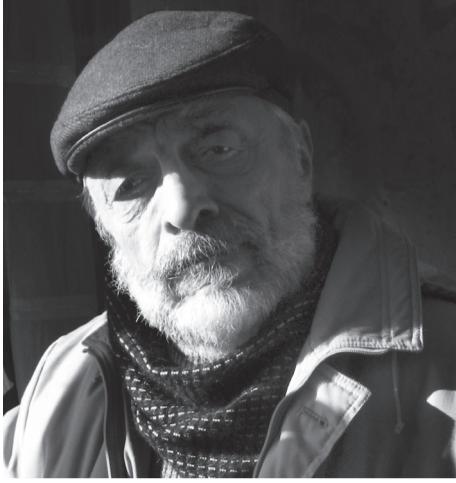
ახლა სჯობს მის ლანდღვა-გზება
მივადევნოთ თვალი: „მე არ მესმის, რი
და ვის გამო უნდა თქვას უარი საკუთარ
აზრისა და ლირსების მატარებელმა ადა
მიანძა ამა თუ იმ მოვლენების ლიკექციურ
შესახებ ასწერ რის? აქ ის არ არ არ არ

ემოციურ ტალღას, საკუთარ მრნამსზე და შავი თეთრად გაასაღოს... მე არ მესმის, რა ნიშნით, რა კრიტერიუმებით შეიძლება ეწოდოს ეროვნულ-განამათავისუფლებელი იმ მოძრაობას, რომელმაც შედეგად სახელმწიფოებრიობის ნგრევა და ხალხის გაუბედურება მოიტანა". რა შეიძლება ითქვას ამ პოზიციის თაობაზე! მართლაც და „საკუთარი აზრის და ღირსების ადამიანს არ უების მოვლენების ობიექტურ შეფასებასა და არც საკუთარ მრნამსზე უარი თქვას – მაგრამ, სამწუხაროდ, სალიტერ მორალისტს თავზე ერთობ დიდი წარმოდგენა ჰქონია, როცა თავს საკუთარი აზრის და ღირსების მატარებლად" რაცეს, რადგანაც არც ღირსება გააჩნია (სხვა რომ არაფერი ვთქვათ წაქცეულ ადამიანებს, მიცვლილ გმირებს და არსებული ბოროტი რეჟიმის ნინაალმდევ მებრძოლ ქალბატონს არ გალანძლავდა და უსაზღვრო ხოტბას არ აღალენდა მილიონერ თუ მილიარდერ ადამიანებზე) და არც საღი აზრის პატრონი ბრძანდება, რამეთუ სურს შავი თეთრად წარმოგვიდგინოს და პირუკუ: თეთრი შავად, რასაც მართალია შეზღუდული გონების გამო ვერ ახერხებს, მაგრამ შხამს აფრიკევს და გარემოს აპინძურებს: ყველაფერს კადრულობს და ისტორიას აყალბებს. მას არ ესმის, რა არის ეროვნული მოძრაობის არსი. ეს კიდევ იმის ბრალია, რომ რომ ღმერთი კაცს კვახჭირის გაგრასავით დიდ თავს რომ არგუნებს, შიგთავსს ტვინით კი არ ავსებს, არამედ ნახერხით ტენის ხოლმე. ასე რომ, ჩემო მანასე, „რასაც ვერ შეწვდები, ნუ შეეწოდებიო“ – ხომ გაგიგია და ისიც გაიხსენე – „რაც არ გერგება, არ შეგერგებაო“. ამას იმიტომ გასხვება, რომ ცოტა გონზე მოხვიდე და იმაზე ილაყბო, რისი უნარიც შესწევს შენს მნირ გონებას. რატომძაც ამ უბირმა კაცუნამ მე ამომირჩია მოპასუხედ და მოხვავა დამესახელებინა თუნდაც ერთი დადებითი შედეგი, „იმ ავანტიურისა, რომელმაც 1989 წლის 9 აპრილს ხალხის ჭეშმარიტ უბედურებაზე (!!!) სპეცულაციით დაიწყო, 1991 წლის აპრილში გამსახურდისას მიერ პრეზიდენტობის თვითგამოცხადებით გაგრძელდა (იგი პრეზიდენტად 1991 წლის 26 მაისს აირჩიეს და 1993 წლის 31 დეკემბერს ტრაგიკულად დასრულდა)“.

ახლა კი ყურადღებით მისმინებ შე რო-
ყიო არსებავ: ადამიანი, უფრო სწორედ,
არსება, რომელიც 1989 წლის 9 აპრილს
ავანტიურად აცხადებს, თავად არის ავან-
ტიურისტი და სუკის ნაცადი აგენტი, რომე-
ლიც სუკში შემუშავებულ პროცესაციულ
შეფასებას იმეორებს. მეორეც, 9 აპრილის
აქციაზე ზევად გამასახურდიას არ დაუწყია,
ის დაიწყო ჭავჭავაძის საზოგადოებამ, და
კერძოდ, ლირსეულმა ქართველმა ზურაბ
ჭავჭავაძემ. მოგვიანებით ყველა ეროვნუ-
ლი ლიდერის მსგავსად ჩაერთო ზევად გამ-
სახურდია; მესამეც, ზევად გამსახურდიას
თავად თავი არც როდის გამოიცხადებია
პრეზიდენტად, იგი ერთხმად იქნა არჩეუ-
ლი უზინაესი საპროს თავმჯდომარედ და
მხოლოდ მოგვიანებით სრულიად საქარ-
თველოს მოსახლეობამ ხმათა 87 პროცენ-
ტით ის აირჩია საქართველოს პირველ,
კარგად შეისმინე, პირველ პრეზიდენტად.
ხოლო დასასრულს შენმა მსგავმა ნაძი-
რალებმა, რომლებიც მსოფლიოს მასო-
ნურ-გლობალისტური არქიტექტორების
კარნახით მოქმედებენ, მუხანათურად გან-
გმირეს. და, რაც მთავარია, ზევად გამსა-
ხურდიას ქართველი ერის ნინაშე უდიდე-
სი, დიახ, უდიდესი დამსახურება ის არის,
რომ საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე
რეფერენცუმი ჩაატარა და სრულიად სა-
ქართველოს მოსახლეობამ: ქართველებმა,
აფხაზებმა, ოსებმა, აზერბაიჯანელებმა,
სომებმა, რუსებმა, ქურთებმა და მისთ.
მხარი დაუჭირეს საქართველოს დამოუკი-
დებლობას და რეფერენცუმის საფუძველ-
ზე ზევადმა გამოაცხადა ჩვენი ქვეყნის და-
მოუკიდებლობა. ვისაც არ ესმის ამ აქტის
მნიშვნელობა, რომელიც იმ ხანად მოწმენ-
თოთ აზია მექინისა და ავარონის ჰაერო-

► **მუსიკურის გადაცემი**

კობა იაკობ აბა არაბული

ჩვენი წერილის ყოველი მომდევნო კარით შევალთ ფხვის საქარალური დროის ახალ მონაცემში, დროთა და მოვლენათა უცნობ განზომილებაში, რომელიც ამ სრულიად შესუნავლელი თემის ჩაეტილ სივრცეში იდგა...

ანდრეზული ცოდნის ერთ-ერთი მუხლის მიხედვით, „აქ ენერიის თვეში გაიხსნა ნოეს კიდობანი: ყოველი სულიერნი მინაზე გადმოსხდენ და, მათ შორის, „ნოეს კიდობნის გველი“, რომელიც შუბანის ჯვარში (სალოცავში) შეიყიდა და იქ მურნალი ტყავი დატვირა!... ლიქიკის თემში და, ზოგადად, ხეგსურეთში დღემდე შემორჩა გველის კულტი და მურნალთა ინსტიტუტი (გველით მურნალის ცოდნა!).

აქ უცნობ დროში საჩალეს, ხადუს, გერგეტის ქუდისძას (პარატეს) მთებზე, „ხეთიშვილი“ ჩამოსხდენ და ხორციელს საომარი ხელოვნება და დიდი საიდუმლო ცოდნა მისცეს (ისევე, ვითარცა „ანუ ნაებმა“ შუმერებს!). მათ შეეძლოთ ხილულისთვის „საფარველის დადება“ (უხილავებმა), ხორციდან გაყვანება და მერე ისევ დაბრუნება თავის სხეულში! (რეინკარნაცია!).

მითის, ანუ ანდრეზული ცოდნის მიხედვით, ფხვის თემმა (საყმო) გამოვლო და დაძლია „ქაჯებთან ამების“ დღემდე უცნობი ეპოქა, გამარჯვებული გამოვიდა რასათა და ცივილიზაციათა წარლენბიდან და ხეთიშვილთა შემწეობით ფხვის საყმოში დაიმკვიდრა რწმენისა და საქარალური ბრძოლის, აგრეთვე სამურნალო ცოდნის სრულიად ახალი (და ძველი) უცნობი კულტურა. მოიტანა ლუდის კულტი, ჩარათი და ქერი, ახალი რეინის და მჭედლობის კულტი, სწორფრობის ადათი...

ეს მარე – ფხვი – იბერთა უძველესი ქვეყნის ჩრდილოეთი ნაწილია. იგი მოქცეულია კავკასიონის მწვერვალთა „სოლარულ რკალში“ და ჩვენ დრომდე დაცული და შეუვალი (გადაულახავი) იყო ხაზარული და სკვითური ურდოებისთვის: კავკასიის ამ „სოლარულმა წრებ“ და იქ მდგომა „სარანგთა“ რაზმებმა მოიგერიეს და აიცილეს ინდოევროპული რასების ექსპანსია...

ანდრეზული ცოდნა მიგვანიშნებს თუ როგორ ჩადიან აქედან მეორები „ჩაბალ-ხეთს“ და „სამჭედლოებს“ უნგრევენ დევ-ერთა მოდგომას: „მჭედლები, მემჭედურები სულ ერთურთს შემოვახალე“ („ამირანის“ მითი).

ფხიტუს მთაზე ახლაც არის ამირანისა და „ძმათა მისთა“ – „ცხენების საბმელი“ გახვერეტილი ქვებისაგები.

ძალიან ძველია კოპალა-იახსარის ბრძოლა დევებთან და ხახმატის ჯვრის ხელოსანთა და ღვთისშვილთა ომი „ქაჯავეთის“ გასატეხად. ამ გადაულახავ „ხორცუ“ სამყაროში შედიან ფხვიელი უხორცი (ანუ „გვამიდან გასული“) მეომარნი და ანგრევენ მის „ქარიზმულ-ქაჯურ“ სივრცეს!

ვინ არიან ეს „დევები“, „ჩაბალ-ხეთები“, „ქაჯავეთელნი“, რომელიც „ურის“, „ქაჯთა ქალაქის“, „ბალხის“ და „ხეთის“ – „ქვეყანაში“ (არეალში) დგანან და თავის წილ დიდ ძალას და კულტურას ფლობენ?!

თუ დავაკვირდებით წარდგნამდელ და წარლენის შემდგომ კულტურათა ცვლას და რასათა მოძრაობას, უეჭველად შევიცნობთ თუ ვინ დგას კავკასიურ-იბერიული რასის პირისაპირ და რა მოვლენების „ანათალია“ ფხოველთა (ხევსურთა) ეს უნიკალური მითები...

***

ფხოველნი არიან „ბიბლიამდელი ბიბლიელნი და ქრისტემდელი ქრისტიანენი“ (ფრაზა ჩემია-კა.), რომლებიც საკუთარ მითებში (ანდრეზული) ინასავენ ერის დაფარულ ცოდნას და ჯერ კიდევ ინარჩუნებენ ქრისტემდელ და ქრისტესშემდგომ რიტუალთა გაუმიჯნაც სისტემებს, რომელთაც ისევე სჭირდება წაკითხვა, როგორც უძველეს იეროგლიფებსა და იდეოგრამებს...

ძველ ფხოველთა რიტუალები, დღეობები, ქადაგთა და ხევისძერთა ქარიზმული ტექსტები დიდი საიდუმლოს შემცველია, მაგრამ ჩვენ არ ვიცით მათი კითხვა; ჩვენ გვეკონდა სწავლისა და ცოდნები შელნევის მცდარი მეთოდიკანილი „მნათობთა ბრუნვას“...

უეჭველად დავინახავთ „საკუთარ თავს“ და მთელი ერის მეტაფიზიკურ სურათს დროში, თუ მას შევხედავთ გულისა და გონების სიცხადით და უფლისმერი სიყვარულით! დავინახავთ ჩვენ და დავანახებთ სხვასაც, თუ ჩვენს ქვეყანას გავაძრნინებთ ფესვებიდან...

ხევსურთა ანდრეზული ცოდნა გვასნავლის იმასაც, რომ „საფარველდადებული“ საიდუმლო, ანუ „ციხის კარი“ ყველა დროში და ყველას მიერ არ იხსნება, არ იხსნება „ქამის დგომამდე“ და ციდან იშნის მოცემამდე!

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ასეთი დრო დადგა!

გუშინ ჩვენ ვერ დავინახეთ ის, რაც „უფლის მიერ დაიფარა“, მაგრამ დადგა „ხვალე“ და უფალი ბრძანებს, რომ „ხვალები იხილოს ხვალისა!!!“ და ჩვენ, „ხვალეში“ შესულო, უნდა დავინახოთ ჩვენი „აპოკალიფის“ რეალურად და ჩვენი ისტორიის მთლიანი სურათი!

***

თითქოს მოულოდნებია ის გარემოება, რომ ფხვის თემ-სოფლებში შემორჩენილ ქალებსა და კაცებს, ხოგაის მინდის თემის მოსახლეობა სახეზე და სამოსელზე ისევ ეტყობათ უსხოვარი დროის ანაბეჭდი, როგორც მთვარის ტაძრებიდან ჩამოცვენილ ქვებს, რომლებიც სხვა ქვითერის კედლებში აღმოჩნდნება!!!

მათ დღემდე შემორჩათ (და აცივათ) დეამინაზე უბალდო სამოსელი, დაფარული ქარიზმული ჯვრებით და მაგიურაპოტროფული ნიშნებით (გ. ჩიტაია ვ. ბარდაველიძე), მზის სოლარული „ნერებით, რაც მიუთითებს იმ შორეულ დროსა და სივრცეზე, რომელიც მათ გამოვლეს და ახლო აღმოსავლურ-შუბერულ-ბაიოლუნურ-ეგვიპტურ ცივილიზაციებთან კავშირზე... (ვ. ბარდაველიძე).

მათ ჯერ კიდევ ჰყავთ ხევისძერი და სულის სუცესი!!

უზით ქადაგი – „მედიატორი“ – ხეთის-შვილთა საიდუმლო ნიშნის ამხსნელი!

ჰყავთ რევულის კითხული კაცები, რომლებიც ბჭობენ ყოველ საბჭეს, თუმცა ესენი ჩემს თვალინი გარდენებნენ!..

ჰყავთ ბრწყინვალე დოსტაქერები – მკურნალნი... აბჯრისმჭედებული. პირქუში: კოპალა-იახსარის საჭურვლის ისტატი – თუ არ და მათი წარმოადგინა წარმომადგენა და ანგრევენ მის „ქარიზმულ-ქაჯურ“ სივრცეს!

ვინ არიან ეს „დევები“, „ჩაბალ-ხეთები“, „ქაჯავეთელნი“, რომელიც „ურის“, „ქაჯთა ქალაქის“, „ბალხის“ და „ხეთის“ – „ქვეყანაში“ (არეალში) დგანან და თავის წილ დიდ ძალას და კულტურას ფლობენ?!

ჰყავთ ქადაგი. ჯიშის ჭრელი ფურები.

ნაგაზები – „სოფლის ყურს“ რომ უწოდებენ...

და ცხენი, ანუ სოფლის მუხლი, რომელსაც „განათვალის რიტუალს“ უტარება!

ბენ ხახმატის ჯვარში, მერე იგი „სულის ცხენად“ იქცევა და სულეთში მიაცილებს „სამზეოდან“ გასულს!.. ეს იგივეა, რაც აქილევსის დოლი პატროკლეს ცხედარზე!

ქაჯავეთიდან ნაოტი ეს ხვასტაგი და ტყვე ქალები (აშე-ქალი, სუ-ქალი, სეითქალი, ხოშე-ქალი, მზე-ქალი, სამძიერო...), „ოქროს ფანდურებით“ აქ აფუძებენ უცხო სამართალს და სწორფრობის ადას (როგორც შუმერი ქალები ქალები; იხ. კრამერი).

***

მათ იციან, რომ „რა მექნას ციხის“ საიდუმლო კარი დროში იხსნება, მას ვერ გახსნის დროზე ადრე!

მათ იციან, რომ სიტყვა იყო პირველი და სიტყვის ძალით შეიძლება „ცაზე მზემ დაიცადოს“, გაჩერდეს ერთი წამით („მზეო, დადგე და დაგვიანდო...“)

მათი კრედოა – ჯერ სიტყვა, მერე – მახვილი! ვინაიდან მათ მინიერ საუფა

ანდრეზული მეხსიერება ცოცხალ თემს განუწყვეტლად აკაგშირებდა ნარსულთან და იგი (თემი, საყმო) იღებდა „ლოგოსიდან“ შემოსულ სადუმლო ცოდნა!.. რა ეშველება კაცობრიობას, თუ ის კავშირს დაკარგავს წარსულთან? ანდა ბუნებასთან! როგო ადამინი ვერ მიხვდება, რატომ იკლავს მერცხალი თავს შატილის კოშკი ანდა ხოგაის მინდია ვერ გაიგებს გუგულის ნათვეამს: „კაცო, რას მერჩოდა: საბეკურის კარზე თვალი რომ გამომოტხარე – გაზაფხული ხომ თევენთვის მე მომყავდა?!“

აპოკალიფი დაგება მატინ, როგო ზნენი და მოვლენანი იცვლება კაცთა მოდგმისთვის, როგო ქალი კაცის საქმეს იწყებს და კაცი – ქალისას, და ადამიანებს წალმა

თემი კარგავს უფლომა ესმით!

თემი კარგავს უფლომის მიურდან მისას და ბუნებასთან კატასტროფის ზღვაზე აყენებს! ამ მოვლენებს, შესაძლოა, „პარასკევდაკარგულთა“, ანდა გაბურთ ეშმაკის სინდირმიც“ უუნო-

<h

ესები – მთრედი...

ესემესი – მტრედი! –
როდის იყო, გახსოვთ?
უგზავნიდი სატრფოს გულისმომკვლელ
უსტარს...
ესემესი – მტრედი! –
ბრძანებები სარდლის
მიღიოდა თავის ადრესატთან ზუსტად...

მართალია, ეჭვით, მართალია, ფრთხილად –
ენდობოდნენ მაინც მტრედის ლამაზ
ფრთხილას...

...
მიხარია, რომ მტრედებს ჩემი არ ეშინიათ!
არასოდეს ჩემს თვალინი მტრედი არ
აფრენილა –
მიხარია! – მტრედებს ჩემი არ ეშინიათ...

მოიარო მსოფლიო ღიმილით და სიკეთით –
ეს ადამიანების უმაღლესი ჟინია! –
არც შენ გეშინია და არც შენი ეშინიათ!

ქარი მიაფრიალებს მტრედს – პირველქმნილ
ესემესა! –
რიგდება ბარათები: ის – ამას და ეს – იმას...

ცალმსრივი სიყვარულის ქება

(ძნელად დასაჯერებელი ტექსტებიდან)

სიყვარული? ცალმხრივი? –
ნაღდი სიყვარულია! –
მოზარე არა გყავს –
შენი სიყვარულია...

ცალმხრივი სიყვარული
სიყვარულზეც მეტია! –
რა იქნებოდა ჩემი
სიცოცხლე და ცხოვრება –
მე რომ ის ღამები
ტანჯვაში არ მეთია...

იმხელაა – გიკვირს, რომ
ერთ გულში ჩაეტია!
ისე, ერთგულებითაც
სხვაზე ბევრად მეტია!
იმ ორის სიყვარულზე
ორჯერ უფრო მეტია! –
რა სახსენებელია
ნესტანი და მედეა...

ბედი მისი, თუ ვინმეს
გაუმართლა ამ მხრივაც! –
ვისაც ცალმხრივად უყვარს,
ან ვინც უყვართ ცალმხრივად...

***
კოცნა – ანტიდეპრესანტი.
ლექსი – ანტიდეპრესანტი.
ღვინოც – ანტიდეპრესანტი.
ორ მოშულლარს შორის უცებ
ჩაგდებულს რომ ნახავ მანდილს,
ღიმილს დააკვირდი – ღიმილს –
შემცველს ანტიდეპრესანტის...
თერმეტი თვის შვილის შვილის
შვილებს იმ დღეს ტანს რომ ბანდით –
რა იყო ეს! მივჩვდი, არა? –
ნაღდი ანტიდეპრესანტი!
იმედისთვის გამოგონილს
რომ მიირთმევ აგერ წანდილს –
ნაღდა ანტიდეპრესანტი...
ჰომეროსა, რუსთაველი,
პო, აკაკი, კანტი, განდი... –
ვინ არიან, როგორ ფიქრობ! –
ყველა – ანტიდეპრესანტი...
თვალს შეავლებ, ჩაფიქრდები
და ურჩხულის ქრება ლანდი!

ანტიდეპრესანტზე ფიქრიც –
თითქმის ანტიდეპრესანტი...

***

ახლა უცებ მეც რომ მოვკვდე,
ისე, ისე მეწყინება...
ისე, ისე მეწყინება,
მეტი რომ არ შეიძლება!
მე შენ გეტყვი, ჩემი წასვლით
მთლად ქვეყანა შეიძრება!
მე ხომ ვიცი – ჩემი წასვლით
არაფერი შეიცვლება!

მე რომ მოვკვდე? ახლა? უცებ? –
ისე, ისე მეწყინება!
მე სიკვდილის დედაც მოვ...! –
რა ვქნა, ვიცი მეც გინება!

მე რომ მოვკვდე?
ახლა?
უცებ?
ნამეტანი მეწყინება...

(წიგნიდან: ანდერძი ტარიელისა)

მე რომ მკერდში სტენდი მიდგას –
უფრო რთული შენ ხარ სტენდი!
შენთან შესახვედრად მოსვლას
მე სიზმარშიც არ ვაცდენდი...
ვიცი შენი საყვარელი
ლექსიც, ფილმიც, ღვინოც, ბრენდიც...
შეაღმე იყო, მახსოვს,
პირველად რომ გამითენდი...

ხარ ჩემს სისხლში,
ხარ ჩემს გულში,
ხარ ჩემს ტვინში –
სანდო სტენდი...

ლექსარომატი პირიპით

საქართველოვ, შენ ბევრი გყავს
შვილი დასაკარგავიც და
გასამეტებელიცა და
მკაცრად დასასჯელიც!
გინდა? – ძველებს ჩამოგითვლი!
გინდა? – ახლებს გაგახსენებ!
მე ვერ გეტყვი, მრავალთაგან
ჯერ ვისია ჯერი!

სანამ სულმთლად მოვუსპივართ,
სულმთლად გავუყიდვივართ და
სანამ თავზე საბოლოოდ
დაგვმხობია ჭერი –
შვილია თუ შვილიშვილი –
ყველა, ვინც შენ გილალატა –
მოიშორე და დასაჯე
ყველა დასასჯელი!

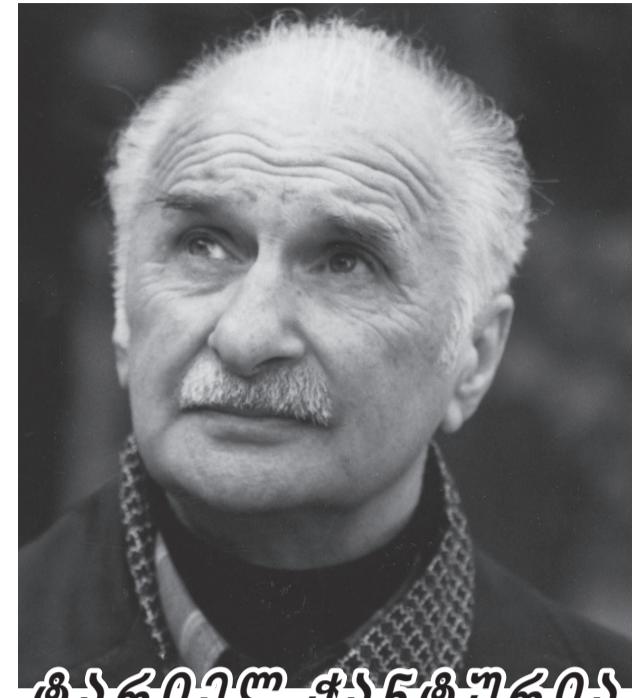
...
მაპატიე! უკვე ვიცი,
ვისიცაა ჯერი!

ალტერ ეგო

თავი გაითავისწინა...
რუსთაველი
– კაცს როცა გული ცუდად უხდება,
გული ცუდად რომ უხდება,
ეს გული ცუდად მას უხდება? თუ –
მის მეორე „მეს“ უხდება!
ეს გული ცუდად მას უხდება? თუ –
მის ალტერ ეგოს უხდება!

ამას და იმას ერთად უკვდებათ! –
ასეთი რამეც თუ ხდება!
რომ აჩქროლდება,
რომ აღელდება,
უეცრად ათუხთუხდება –
კაცსაც, ამ კაცის ალტერ ეგოსაც –
გული ორივეს უკვდება? –
ასეთი რამე თუ ხდება!..

რას ეუბნება ერთი გული და
მეორე რას ეუბნება!

ტარიელ ჭანტური

რის უფლება აქვს, რა შეუძლია
და რის არა აქვს უფლება!
უყვარხარ იმ ქალს? თუ – არ უყვარხარ!
ან მან რა იცის ამაზე!
აფასებს შენს წიგნს ის ქალბატონი,
თუ სულაც აღარ აფასებს...

რას გეუბნება ერთი გული,
და მეორე – რას!
ერთს – ცრემლები სდის, და მეორე
მღერის ორერას!
პასკეილანტს, შენ რომ ძალიან სძულხარ,
გულის სილრმეში უყვარხარ?
არ გაგიკვირდეს, სუყველაზე კარგ
მნერლად სწორედ შენ თუ ყაეხარ!
მას სულხარ, მაგრამ მის მეორე მეს,
რა იცი, იქნებ უყვარხარ!
... დარწმუნებული იყო – უყვარდა!
არადა, თურმე სძულდა! –
ვერც ერთი მისი დიდი ტკივილი
ვერ მიიტანა გულთან...

ან
ვიცით კი? –
როგორ აქვთ გაყოფილი
მწერლასა და მის ალტერ ეგოს
ნათლობის სახელი და ფსევდონიმი!
ან,
ქალი რომ უყვარს აგერ ტიპს,
მის მეორე მესაც უყვარს ის ქალბატონი?
მერედა, ვინ გვეტყვის,
რა გაგრძელება ექნება ამ სიყვარულს!
პირიქითაც! –
შენ შოულობ,
შენი ალტერ ეგო კი აგებს!

შენა ხარ ამ დროს გაორებული
თუ შენი ალტერ ეგო!
შენზე თქვეს იმ დღეს? –
შენ როგორ ფიქრობ –
ცუდი კაცია ეგო!
შენა ხარ ცუდი? მე კიდევ ვფიქრობ –
სწორედ ისაა ცუდი!
საკითხავია: ორივეს ერთი
რატომ გახურავთ ქუდი!
გასარკვევია: ორივეს ერთი
სულ რად გაცვიათ პალტო!
მოკლედ, ასეა: არსად არასდროს
შენ არ ყოფილხარ მარტო!
მარტომობისთვის შეგქმნა ღმერთმა და
ვერ ქნა – ვერ გტოვებს მარტო...
...
მარტო ღილინებ!
ხომ არ ჯობს – ადგეთ,
ორივემ ერთად ჭექოთ!

...
(ისე, რა ვიცით, იქნებ ღმერთსაც ყავს
თავისი ალტერ ეგო....)

ლიტოლვილ(ების)თა პლუზი

ვთქვათ, ამ ქალაქში არის ათი მილიონი სული,
ვიღაცას ეკუთვნის სორო, ვიღაცას სასახლე სრული:
აქ არ არის ადგილი ჩვენთვის, ჩემო საყვარელო, აქ არ არის ადგილი
ჩვენთვის.

ერთ დროს ჩვენც გვქონდა ჩვენი, სამართლიანად, მხარე,
აბა, დახედე ატლასს თუ რა ლამაზი არი:
ჩვენ იქ ვერ წავალთ ახლა, ძვირფასო, ჩვენ იქ ვერ წავალთ ახლა.

სოფელში, საყდრის ეზოში, ხარობს ურთხელი, ბეჭერი,
და ყოველ ზაფხულს ხელახლა აყვავილება შეჰვერის:
ძველ საბუთებს რა შეუძლიათ, საყვარელო, ძველ საბუთებს რა
შეუძლიათ?..

დაჰკრა კონსულმა მაგიდას და ხმით, რომელიც მზარავდა,
თქვა: „უპასპორტოდ ცოცხლები, თქვენ ლეგალურად არა ხართ“:
ჩვენ ხომ ჯერ ისევ ცოცხლები ვართ, ჩემო ძვირფასო, ჩვენ ხომ ჯერ
ისევ ცოცხლები ვართ?..

შემომთავაზეს დაჯდომა, როცა ვეახლე კომიტეტს;
და კულტურულად მაცნობეს „სჯობს რომ შემდეგ წელს მოხვიდეთ“:
მაგრამ სად წავალთ დღეს, საყვარელო, მაგრამ სად წავალთ დღეს?

ვინმე მავანმა მიტინგზე წამოიძახა სახალხოდ;
„პურს არსობისას წაგვვრიან, თუ შემოვუშვებთ ამ ხალხს“:
შენზე და ჩემზე ამბობდა ამას, საყვარელო, შენზე და ჩემზე ამბობდა
ამას.

ვიფიქრე: ცაში საზარი, ქუხილით მეხი გავარდა,
ჰემინიშნავს ლია კარში: შინ უხმობდნენ კატებს:
ვაი რომ, ჩვენზე ფიქრობდა ამ დროს, საყვარელო, ვაი რომ, ჩვენზე
ფიქრობდა ამ დროს.

პუდელს ეცვა უაკეტი, ყინვა რომ ვერ ატანს,
შემინიშნავს ლია კარში: შინ უხმობდნენ კატებს:
ისინი არ იყვნენ გერმანელი ებრაელები, საყვარელო, ისინი არ იყვნენ
გერმანელი ებრაელები.

ნავსადგურში მისული ჩამოვდექი ჯებირთან,
დავინახე თევზები, თავისუფლად მცურავნი:
მხოლოდ ათი ნაბიჯის იქით, საყვარელო, მხოლოდ ათი ნაბიჯის იქით.

ხეზე შემომსხდარი ჩიტები ტყეში, მყუდრო, მსუბუქ არეში,
ძალდაუტანებლად გალობდნენ პოლიტიკოსების გარეშე:
ისინი არ ჰგავდნენ ადამიანის მოდგმას, ძვირფასო, ისინი არ ჰგავდნენ
ადამიანის მოდგმას.

მესიზმრა: ვნახე შენობა, ათი ათასი სართული,
ათი ათასი ფანჯარა, კარი, ხედვას რომ ართულებს:
მათგან არცერთი, ჩვენი არ იყო, საყვარელო, მათგან არც ერთი ჩვენი
არ იყო.

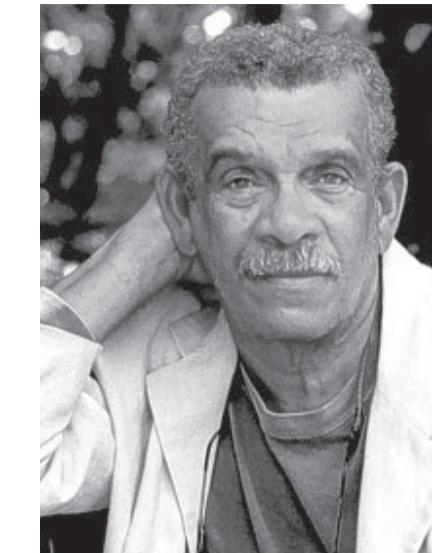
ვიდექ უზარმაზარ ველზე, თოვლი ერეოდა ქარში,
ჯარისკაცები სცემდნენ სამხედრო ბოლოთას მარშით:
შენსა და ჩემს ძებნაში, ჩემო საყვარელო, შენსა და ჩემს ძებნაში.

სიყვარული სიყვარულის შემდეგ

მოვა დრო,
როცა შენ ალფროთოვანებული
დაუხვდები საკუთარ თავს
შენს კართან მოსულს, შენივე
სარკეში,

და თითოეულს
ერთმანეთის მისალმებაზე
გაგელიმებათ,

ეტყვით ერთმანეთს – ჩამოჯექი,
შეჭამე რამე.
კვლავ შეიყვარებ უცნობს, რომელიც
თავადვე იყავო.
მისცემ ღვინოს, მისცემ პურს,
დაუბრუნებ შენივე გულს
თავისთავს, უცნობს, რომელსაც
უყვარდი

ლერს უილქომი

მთელი ცხოვრება, გულით უყვარდი,
შენ კი სხვას სდიე, უარყავი – ვისაც უყვარდი.
თაროებს მოაცილე სასიყვარულო ბარათები,

ფოტოები, სასოწარკვეთილი ჩანაწერები,
ჩამოათალე საკუთარი სიცოცხლე სარკეს,
დაბრძანდი
და ღირსეულად გაუმასპინძლდი შენს ცხოვრებას.

მცუხარე აგვისტო

შავი აგვისტოს ჩამოქუფრულ ცასავით
მრისხანებს წვიმა, ჩემი და, მზე კი
მოწყენილა ყვითელ ოთახში, არ გვენახვება.

ყველაფერი ჯოჯოხეთში მიექანება, მთებს ასდით ორთქლი,
როგორც ჩაიდანს, მდინარეები წყალდიდობენ; და მაინც,
მზე არ ამობრწყინდება, არ შეწყვეტს წვიმას.

თავის ოთახში ეფერება ძველ ნიგოხბს, წარსულს,
ჩემს ლექსებს, ფურცლავს დღიურს, არ დაეძებს,
გრიალით რომ მეხი გავარდეს, თეფშებივით დაგვატყდეს ციდან,

მზე არ გამოვა.

ნუთუ არ იცი, რომ მიყვარხარ, მაგრამ წვიმებს
ვერას ვუხერხებ? თუმცა ნელ-ნელა მაინც ვსწავლობ,

შევიყვარო ბნელი დღეები, დანისლული მთები,
ენაჭარტალა კოლოებით საესე ჰაერი,
ვეზიარო სიმწარის მედიცინას,

რამეთუ, დაო, როდესაც შენს თავს გვიწყალობებ, ამოანათებ
გაფანტული წვიმის მძივებით,
ყვავილების მუბლითა და მიმტევებლობით საესე თვალებით,

ეს ყველაფერი არ იქნება ის თუ რაც იყო, თუმცა იქნება უტყუარი
(იცი, არასოდეს დამცალდება სიყვარული
როგორც მე მინდა), რადგან, დაო, ასე რომ არა,

მე ხომ აქამდეც ვისწავლიდი, მყვარებოდა შავი დღეები, როგორც
ნათელი,
შავი წვიმა, თეთრი ბორცვები, როდესაც
მხოლოდ საკუთარი ბედნიერება და შენ მიყვარდით.

შუაზაფხული, ტობაგო

ვრცელი, მზეჩაკირული სანაპიროები.

თეთრი სიცხე.
მზვანე მდინარე.

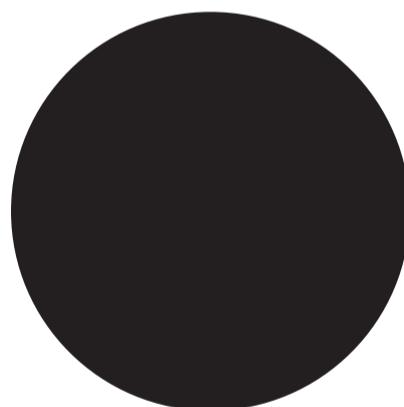
ხიდი.
სიცხისაგან გადაყვითლებული პალმები

იღ-და ზაფხულმორეული სახლიდან
აგვისტოდან რომ თვლემენ.
დღეები – რომელიც გამოვიარე,
დღეები – რომელიც დავკარგე,

დღეები – რომლებიც წამოიზარდნენ ქალიშვილებივით,
ჩემი ღუზადაშვებული მკლავები.

ლექსო ლორთული

၅၀၁ II ဣဝန်ဖော်လီ၏ ဒေသခံစွဲများ၏ အကြောင်းအရာ

ବୁଦ୍ଧିରେଣ୍ଟ!

ნაზა გოლიასხელიას - 85

თუ ჯერ შენს გარდა არვის უნახავს,
ატმები როგორ იმოსებიან,
თუ განილილხარ ხნულში გულალმა
და გაზაფხულზე გიოცნებია.

თუ დაგმალვია ველზე ენძელა,
ვერ დაგინახავს, ეგეც ბედია,
თუ მოგიპარავს ნედლი ცერცელა
და გზად მეველე შეგფეობია...

თუ ქარმა ჭადრის ფრთა ვერ მოტეხა
და ითანასა გრეხს მონურ ტანიანს,
მერე ამდგარა და შენს ქოხამდის
მინდვრის სურნელი მოუტანია.

სწორედ ამიტომ ნუ გაიოცებ,
რომ სხვებზე მეტად შენი ხმის მჯერა,
რომ ლამაზია შენი სიცოცხლე
და გულწრფელია შენი სიმღერა.

გოლოთხა

ზურგს უკან მიდგას ჩემი სატანა
და ანგელოსი – შიგნით,
მათ შუა ტანჯვით გამოვატარე
ჩემი ცხოვრების წიგნი.
ყველას თავისი უძევს ამფორა,
თვრება და კვდება მაგით,
თქვენს სულს, მშვენიერს ვერ ვეამბორე
მიწად საქცევი ბაგით,
მაგრამ გიზგიზად დახშულ საკანში
ეს ხომ შევიცან სიბრძნის: –
ვინ მთლად იოლად დეგება ბაქანზე,
ვინ წაქცევამდი იბრძვის!
მშვიდობით, ჩემო თვალთა საჩინო,
ბნელი არყოფნის შიგნით, –
შენ ერთადერთს გთხოვ, გადაარჩინო
ჩემი ფერადი წიგნი.

თოლია

გემს გაუშლია თეთრი აფრები
თუ მართლა ზღვაზე დაუთოვია.
მე შენს სიყვარულს დავედევნები
და ფრთებს დავიმტვრევ, როგორც თოლია.

ცას გაულია ყველა სარკმელი,
გული უშენოდ მაინც კენტია.
ტალღებს გავანდე ჩემი სათქმელი –
დაგენევიან, სადმე გეტყვიან.

უსათაუროები

ნავალ, დავეცემი მინდორთან,
დალლილი ლექსით და წვითა,
განა სიყვარული მინდოდა?
სხვა რაღაც, უფრო წმინდა...

ვაი, რა ცუდად გიცვნივარ,
რა ტყვილად გდებდი იმედებს.
მე ათი გულის ლირსი ვარ,
შენ ერთიც ვერ გაიმეტე.

...

შენი თვალების დალლილი ეში
თან გამყვა, როგორც ლურჯი ლილილო,

მე მხოლოდ ბავშვი მიყვარდა შენში,
და აღარ მინდა, კაცად გიხილო.

...

მიღდიგარ, მომდევს მტკეარი სატივე
და ანთებული ზეცა ხომლებით.
გული გატაინე და მაპატიე,
ტკივილით უფრო გემახსოვრები.

აპრილის სიცილი

შენს სახელს დავარქმევ
წარსულს და აწინდელს,
ყველა ჩემს ოცნებას,
ახსნას რომ დაგპირდი.
დე, ყაყაჩოები სირცხვილით გაწითლდნენ,
მკერდზე ცვარდაყრილი
იცინის აპრილი.

არ ამოგყოლივარ
ბაგრატის ტაძართან,
არც ხელებს მითბობდი
ქარში განაციებს,
უშენოდ მე მხოლოდ
სიყვარულს ვბაძავდი,
დღეს შენს მოლოდინში
სძინავთ აკაციებს.

...

მთვარე როცა მიიღევა,
ვარსკვლავგადანაყარი ვარ,
დამპატიუეს გვირილებმა,
ყვავილების მაყარი ვარ.
ყვავილების მაყარი ვარ
და ყველაზე მაღალი ვარ.
ნიავ-ქარმა შეისვენა,
გადვიარე სერი-სერა,
შორი, გულის საკლავები
დამცინიან ვარსკვლავები.

რძისფერ ბილიკს ვათავებო,
ნამი მძივად ავკინძევი,
შეიხსინით, თავთავებო,
ოქროსფერი საკინძენი.
გეფერებით ცეროდენებს –
განა უნდა გადაგთელოთ,
თქვენს ბარაქებს ელოდება
ჩემი კარგი საქართველო.
ჯერ კი ნედლი, სათუთები
სულს იდგამენ თავთუხები.

შრიალა და გვალვიანო,
განი მიყავ, ალვიანო,
ყვავილების მაყარი ვარ
და ყველაზე მაღალი ვარ.
შორი, გულის საკლავები
იცინიან ვარსკვლავები.

...

ნეტავი მალე მოვიდეს თოვლი,
წავალ, ვივლი და დავიქანცები,
აღარ მახსოვდეს თითების თრთოლგა
და ალენილი შენი ლანგები.
გადაღელილი ლურჯი საყელო,
მკერდი – მფეთქავი ფიქრით, განცდებით...
ნეტავი მალე მოვიდეს თოვლი,
წავალ, ვივლი და დავიქანცები.

ԵՐԵՎԱՆ

სავლე განათლებული კაცი იყო. ჭალარაშერეული და ულვა-შიანი. გამხდარი, მაგრამ მსხვილ-ძღლიანი. სათვალე ეკეთა განი-ერჩარჩოიანი და ძველმოდური. პიჯაკი და ფეხსაცმელები ეცვა გაცრეცილი და შელახული. ხელ-ფასი ძალიან მცირე ჰქონდა და იმასაც იშვიათად უზღიდნენ. ის კი ბეჭითად, დადიოდა სამსახურში და ერთხელაც არ დაუკვიანია. წესი კაცი იყო სავლე და რომ შეხედავდი, ლაცნაირი ნალველი მოგეძალებოდა – დაშენების პირას მყოფ არსებას ჰყავდა მისი ოჯახიც ზუსტად ასეთი იყო. სავლე მეუღლეს ნატაშა ერქვა. თავად ის დედორუსი და მამით ქართველი იყო და მეუღლე კიდევ – პირიქით. ნატაშაც დადება ადამიანი გახლდათ, ცხოვრების დაზით: არა – ტაცებას და დიას – უსავრო შემგუებლობას. ორივენი იმ კაგორიის ადამიანებს განეკუთვნებოდა ცხოვრების ხეზე მხოლოდ ერთ ტრირომ ხედავენ და არასდროს ფიქრომის ზევით მდებარეობენ.

ადრე და უფრო მერცე სავლე რომელი ილა ც სამეცნიერო-კულტურით ლაპორატორია-ცენტრში მუშაობდა, სადაც ცხოველებზე რაღაც ცდებს ატარებდა. სავლემ კარგად იცოდა თავისი საქმე. ის არც უფროსი იყო და არც უმცროსი. „მეცნიერ-მუშაობდა“ და ამით გაპერნდა თავი. იჯდა ფურცლებით, ანგარიშებით და ჩანაწერებით სავსე მაგიდასთან. ეცვა თეთრი ხალათი, დინჯად გასცეურდა თაროზე შემოწყობილ სხვადასხვა ფერის სითხით სავსე კოლებებს და მხოლოდ მისოვის გასაგებ შენიშვნებს აკეთებდა მუყაოს გარეკანიან დავთარში. ყოველდღიურად აქმევდა ზაზუნებსა და ზღვის გოჭებს და არც იჯახის წევრები ავინყდებოდა. მაშინ, ადრე, სავლეს საშუალო ხელფასი ჰქონდა. ცხოვრებაც – საშუალო. მოთხოვნილებებიც და აზროვნებაც. ისიც კმაყოფილი იყო ამით. იცვამდენენ საშუალოდ, იკვებებოდენენ ასევე და სანოლშიც საკმაოდ მოკრძალებით კოტრიალობდნენ. ანუ ზომიერად, მხოლოდ სიყვარულით, ჩაბეჭლებულ ოთახში და გარევნილი ფანტაზიების გარეშე. აკი ვთქვით, წესიერი კაცი იყო სავლეო და წესიერება კიდევ ყველაფერს მოიცავს და არასდროს არ დაისმოლოდ კარგ სალამზე.

სავლეს ჰქონდა ერთი სახლი, ერთიც აგარაკი და ერთიც „მოსკვიჩის“ მარკის ავტომობილი. სახლი დედმამისეული იყო, აგარაკი სახელმწიფოსეული და ავტომობილი კიდევ „რიგითობისეული“. სახლი - „ხრუშევკა“, აგარაკი - დაუპროექტებულ-დაუმთავრებელი და ავტომობილი კიდევ მწვანე, უანგშეპრული. ამ თავისი სახლიდან ამ თავისისავე აგარაკზე, რაღა თქმა უნდა, თავისივე ავტომობილით სავლე ყოველ შაბათ-კვირას დადიოდა. ალბათ, საკუთარი ხელით თუ ააშენა, ეს საზაფხულო რეზიდენცია, თორემ ხელოსნის ნამუშევრისა იმას არაფერი ეტყობოდა. ამ ერთსართულიან ნაგებობას ერთი კედელი ქვის ჰქონდა, მეორე - აგურის, მესამე - ბლოკის და მეოთხე კიდევ ხისა. რა ძალა კრავდა ამ ოთხ კედელს ერთ მთლიანში, არავინ იცის, მაგრამ ბოროტი თანამეგარაკე მეზობლები დასცინოდნენ, მოჯადოებული ჰყავსო. სახურავიც იმავე სამშენებლო სტილის გაგრძელებას ნარმოადგენდა და შესანიშნავი ნიმუში იყო ისლისა და კრამიტის სინთეზისა. სამ პატარა ჩაბეჭლებულ ოთახს, შუშაბანდიც ჰქონდა, აივანიც და ცალკე მდგომი, პიზის კოშკივით დახრილი ჩერმაც. სახლ-კარი ზოგგან ფანჯრისანი იყო და ზოგგან კიდევ ისე რა. ზოგგან შუშა ჰქონდა ნახმარი და ზოგგან კიდევ მინა-ბლოკი. ზოგი ფანჯრა დიდი იყო და ზოგიც კიდევ სამერცხლის ტოლა. ზოგი კარი მარჯვნივ იღებოდა და ზოგი კიდევ - საერთოდაც არა. მოკლედ, სხვა დეტალებს რომ შევეშვათ, კაცი ვერ მიხვდებოდა, სავლეს ეს აგარაკი დასასვენებლად ჰქონდა

გიორგი შერვაშიძე

არავინ იცის, სად შოულობდა ამ კარს
და ფანჯრის რაფებს, თუმცა კი ხელცა
რიელი აგარაკზე არასდროს წასულა.

მერე ცხოვრება გაჭირდა. იმაზე უფროც კი, ვიდრე აღრე, ტალონებისას დაგვიანებულმა ხელფასმა ათვლა და კარგა. ნატაშას ბიძლიოთეკა ვიდეოთეკად გადაუკეთეს, სადაც უჩამს, უცხოულის.

კანტ გადასცემით, ადამიურ უნიტ, უცა/კა
ფილმებს უჩვენებდნენ და წიგნებით კ
ოთახს ათბობდნენ. ნატაშამ ჯერ ბევრ

იტირა, მერე უფრო ცოტა და ბოლოს
რომ მიხვდა, უხამს ფილმებს უხამს
მზერა მოსდევდა, ძალ-ღონე მოიკრიბ
და სახლში დაბრუნდა. სახლში სავლ
დახვდა, რომელიც ჭიქაში ცხელ წყალ
კოვზით ურევდა და სუსტად იღიმებო
და, აქაოდა, ჩაის ფერი გაქრაო.

ჩაის ფერს ვერცხლის კოვზები მიყვა
კოვზებს - ჩანგლები და ჩანგლებს კი -
დანები. სავლეს თითქს გაუნაწყენდ
მოვალი თაომაშიღაული თანატოვარი თ

თუ ელი დედამისი უსრულა და აატვარო დ
ისე მედიდურად გადაბარება საკომი
სიო მაღაზიში, რომ კოვზის გალოკვაც
კი ვერავინ მოასწრო. გამოცარიელდ
სახლი და მზემაც დარაბები გარედა
მიუკეტა, რადგან გაციებული კედლე
ბის ცქერა ძალიან მობეზრდა. სავლესა
მობეზრდა უხორცო მზე და გადაწყვი
ტა, რადაც უნდა დაჯდომოდა, მოლან
დებებივით მოფარფატე ბავშვების თვის
საზეიმო სადილი მოეწყო. ზეიმი ზეიმად
და კარგი სადილი არც მას და ნატაშა
აწყენდა, მით უმეტეს, რაც გაჭირდა, მა
მერე დანაყრება მხოლოდ ცქერით შეეძ
ლოთ.

სავლე ისეე საკომისიოში მივიდა დ
სული შესთავაზა იქაურ ნოქარ-მოუ
რავს, რადგან სხვა აღარაფერი დარჩე
ნოდა აგარაკისა და მანქანის გარდა. ე
უკანას სენლინი კი, სულისგან განსხვავე
ბით, მარტო სავლეს არ ეკუთვნოდა დ
ოჯახი ხომ მისთვის წმინდათა წმინდა
წარმოადგენდა. იმან კიდევ, მიკიტან
მა, ჯერ კარგად დაათვალიერა სავლე
სული, მართალია, წუნი ვერაფერი უპო
ვა, მაგრამ უარი უთხრა – აქაოდა, ახლ
მაგის მუშტარი ძალიან ჭირს და რა
არ იყიდება, მე იმან ფულს ვერ გადა
ვიხდიო. სავლე გაშრა და ცრემლიან
თვალები მუდარით აევსო. გადიდეკაცე
ბულმა ჩარჩმა კი, მე რას მომჩერებიხარ
მდიდრები ანტიკვარიატს დასდევენ დ
ღარიბებს კიდევ ეგეთი სული ცხრაზ,
მეტი აქვთო. ჩამოყარა სავლემ ყურებ
და უკვე მაღაზიიდან გასვლას აპირებ
და, როგორ ნოქარმა დაუძახა:

— სავლე, დარაგო, მოდი, ერთი სიტყვა უნდა გითხრა, დაგენაცვლე და, მეგონი, ორივენი კმაყოფილი დავრჩებით

— აბა, რაღა უნდა მითხვა, როდესაც

ჩემი სულიც კი აღარავის არგია და...
— არა, აბა, ეგ რა შეუძინა? დამიჯვე
რე, მაგისი მუშტარიც გამოჩნდება დ
ძვირადაც დააფასებენ მაგ შენ სულს
ოღონდ ახლა არა. მერე. ხომ იცი, მე ვი
ცი ვაჭრობის კონიუნქტურა. სულ სხვ
რაღაც უნდა შემოგთავაზო. პირდაპირ
გეტყვი, ჩემს მამას უნდა მოუკარო და მ
შენ მას ავინათ. მოავაძი, ჰა?

იმუშავებ. აღარც ვიზა დაგჭირდება და
აღარც ბილეთის ფულის სესხება. შე-
ნებიც აქ გეყოლებიან და ლუკმა პურის
ფულსაც იშვია. იცი, რაშია საქმე, ჩემო
სავლე, მამაჩემი ოჩენ დაბერდა და აი,
ლოგინში სწერს. აღარაფერი შეუძლია
და თავის საქმეზეც კი ვედარ დადის ტუ-
ალეტში. ჩემმა ქალმა კიდევ, მე მაგას არ
მოვულიო და აქეთ გამომატანა. რო-
გორც გინდა, ისე მიხედე მაგ შენ მამა-
შენს. ხომ იცი ქალების აბავი?! ჰოდა,
აქა მყავს, რა, ზედა ოთახში, ჩერდავში.
აკურატნად არის, მაგრამ მე მაგის მოვ-
ლას ვერ ვასწრებ, საქმე არ ითმენს და
ფული იყარება. უცხოს კიდევ მე ამ ჭე-
რის ქვეშ ვერ შემოვიყან. ათასი გათახ-
სირებული და შურიანი ადამიანია. შენ
კიდევ, ჩემო სავლე, მე შენი საქმეც ვი-
ცი და სულიც. ისიც ვიცი, რომ სხვისას
ძვირად აფასებ და ხელს არ ახლებ და
საკუთარზე კი ვერ ვაჭრობ და სულ მუქ-
თად აპარებ. აი, ტოჩ-ტოჩ შენნარი კაცი
მჭირდება, რა. ნუ, ვაბშემცტა, თავიდან
ქალს ვფირობდი, მაგრამ ი ტაკ საიძიოტე.
კაცთან, ალბათ, ისევ კაცი ჯობია, არა?
ახლა შებ მითხარი, რას ფიქრობ ამაზე?

— იქ... იქ... იქ...

საცელე დაბნეული გამოვიდა პოტენტიური დამსაქმებლის მაღაზიიდან. ნამდვილად არ იცოდა, რა ექნა. ლაპორატორია, კვლევები, კოლებები და ზაზუნები, კი ბატონი, იცოდა, მაგრამ მოხუცების მოვლის არანაირი გამოყიდვილება არ ჰქონდა. არა, არ ეთაკილებოდა ეს სამსახური და თითქოს არც ვიღაც მოხუცების ღამის ქოთნის თრევა ეზიზდებოდა. უბრალოდ, მიკიტანთან არ უნდოდა საქმის დაჭრა, რადგან ისევ მისი მოტყუებული ერჩივნა ისევ მასთან თავის მართლებას. დანალვლიანებული მივიდა სახლში და ნატაშას უაბო მომხდარი. ნატაშამაც ნალვლიანივე მზერით უპასუხა, თუმცა კი თქმით არაფერი უთხრა. ბავშვებიც იქვე უსხდნენ მაგიდას და შავი, გამოუმცხვარი ჰურის გულისგან პატარა ცხოველებს ძერნავდნენ. ისინიც დუმდნენ და მკრთალი სანთლის შუქი ცვილისფრად დასთამაშებდათ გამხდარ სახეებზე. სავლეს იმდენად გულში მოხვდა ეს ცვილისფერი, რომ თევშზე დადებული იმავე შავი გამოუმცხვარი ჰურის ქერქი გვერდზე გასწია და უხმოდ გავიდა გარეთ.

სავლე აქოშინებული შევიდა საკომისიო მაღაზიაში. მიკიტანმა ცბიერად ჩაიღიმა. არც მას უთქვამს რამე და არც სავლებს. ხელით ანიშნა მომყევიო და სხვენისკენ გაუძღვა. სავლე მხოლოდ ახლა მიხვდა, რასთან ჰქონდა საქმე. სხვენში, სადაც დასხვეული და ვიწრო კაბე აღიოდა, წელში გამართვა შეუძლებელი იყო. ოთახი თითქოს პატარა არ უნდა ყოფილიყო, მაგრამ სახურავს ისეთი ციცაბო დაქანება ჰქონდა, რომ ოთახის შუაგულის და მისი გაყილების გარდა სავარძელსაც კი ვერსად დადგამდი. სწორედ ამ ოთახ-სხვენის შუაგულში ერთმანეთის მიყოლებით სიგრძეზე ეწყო სკამი, საწოლი, გამათბობელი, ქოთანი, მაგიდა და სულ ბოლოს ერთიც განჯინა. განა-

თება ძალიან სუსტი იყო, რადგან არსებული ორი ფანჯრიდან ერთს განჯინა ფარავდა და მეორეს კიდევ გაქონილი შუშა. სწორედ ამ გაქონილშუშიან და აჭილო სარ ემოციან ამოცოლა კიდევ

აფედილ საოცელთა აძღივიდა კიბე
და მერე იწყებოდა მწკრივში ჩალაგებუ-
ლი ზემოთ ჩამოთვლილი ავეჯის რიგი.
ოთახს ერთ პატარა ლია სამერცხლეო

სახყალ მოხუცს, რომელიც ათასგვარ
ჭინჭსა და ბინძურ ქვეშაგებში იყო ►

ზაურ კოლუა

თარჩია* ინცეპტოდა. სათარჩიოდ ალა-მი მოემზადებინათ; ახლა ყველაზე უპრი-ანი მეთარჩიე ქალიშვილის გამოჩენა იქ-ნებოდა, მაგრამ მსურველი არავინ ჩანდა. მანდილის გამოტანისას გამოაცხადებ-დნენ ხოლმე — თავსაბურავი ეკუთვნის ამა და ამ მზეთუნახავსო! — ბეჭალარას... მზექალას... პირიმზეს... მზეხათუნასო!.. და კიდევ: მანდილის ხელში ჩამგდები და დამბრუნებული პრიზანა ერთად იმ გასათხოვარი ქალის მსურვალე კოც-ნით დაჯილდოვდება და ორმაგად იზრდებოდა მონახილეთა თუ მაყუ-რებელთა ინტერესი.

შუაგულ მინდობრში ჩარჩობილი თერთუ თარჩიო გამტაცხელს ელოდება. ნიავის ნამობერვისას აბრეშუმის მოლივ-ლივე გამჭვირვალე ქსოვილზე ამოქარ-გული „გომორნგუა“ (გამარჯვება) მოას-პარეზე გამარჯვებისენ მოუწოდებს. აი, ტაბაჩას (დამბაჩის) გასროლაც... და მისევნ ერთბაშად დაიძრება ცხენოს-ნების ათეული. ვინც ხელს პირველი და-ავლებს და მოედნის ერთი შემორბენით მეტოქეთათვის დაუთმობად საწყის ადგილამდე მიიტანს, გამარჯვებულიც ის არის. ზოგჯერ მოასპარეზე თარჩიას თავიდანვე ვერ მოიხელთბს, მაგრამ მეტოქეს ნამონევა, ცხენდაცხენ აართ-მევს, ნადავლს ბოლომდე შეინარჩუნებს და გამარჯვებულიც ის არის... ამჯერად ისე მოხდა, რომ მინაზე ნახვრად გართხმულ ქსოვილთან ცხენესტებით ერთდროულად მიჭრილმა მხედრებმა ერთმანეთს ხელი შეუშალეს, თარჩიას ვერ დაწვდნენ და ცხენის ფლოებებით გადა-ქელეს, ზედაც იმდენი იტრალეს, რომ იმ ორმატრიალში თარჩიო ლამის იმდენ ნა-ნილად დაფხრინა, რამდენიც მისი ხელ-ში ჩაგდებს თავგამოდებული მსურველი იყო. ნაკუნები თარჩიის მაგივრობას ვერ გასწევდა და მოუთმენელი მაყურებე-ლიც მოსამენად მცირე დროში თამაშის განახლებას ვერ ელირსებოდა, რომ არ ცხიმურნას (რცხილნარის) მოპირდაპი-რედ მზის გულზე შეკრებილ მანდილო-სანთა ერთი ჯგუფიდან თეთრსაბარდიანი მწყაზარ ქალიშვილის მოულოდნელი გამოცხადება — ქალი თეთრი მანდილის ფრიალით შუაგულ მინდვრისეკნ ქურცი-კივით მოქროდა და ჩანდა, დაფლეთილი თარჩიის სანაცვლიდ, მინავლული ცეცხლის ასაბრიალებლად (და არ ზავისთ-ვის) მოასპარეზეთ თავის მანდილს სთა-ვაზობდა; როგორც კი ცხიმურნასთან საწყის პიზიციაზე მიბრუნებულ ცხენოს-ნებს თავისი სურვილი სიტყვებითაც გა-აგონა, შეჩერდა და ოქროსთმიან თავზე-ვით მანდილამართული ხელიც გაშეშა. მოასპარეზეთ ახალბედა მეთარჩიის გა-მოწვევა მიიღეს, მაგრამ თარჩია-ალამის შემოტანის მომლოდინე ვაჟა-ცები „კოც-ნისმანდილა“ გოგონას გამოჩენამ ჩამიე-რად დაბნია — ზოგიერთი მისეკნ მაშინვე გაქანდა, ნანილმა ადგილზევე ქაოტუ-რად ინცეპტოდა და მსაჯებმა ძლიერდა მოახერხეს მათი სასტარტო ხაზადე და-წევა. გამარჯვების ნადილთან ერთად ვა-ჟები ამ საადგომო კვერცხივით ლოყებ-დანითლებული მზეთუნახავის ტრფობის გაკვესებამ წინდაუხედავად ააჩქარა.

- თარჩია -

მოწიფულს ბალნობას არც დააცლიდა; კიდევაც ეუფროსება, თუმცა გოგო ბავ-შეურ სიკიოუტეს არ იშლის და უცნაური გამოხდომებითაც აოგნებს. ახლაც მისი გამოტყვრომა ამზი დასტურია... ფიქრის-თვის დრო აღარ რჩებოდა და... მოწავის ხელმისამართი ნარული საბარე-ზენი ცირკელი ნარული საბარე-ზენი და მანდილის ართმევის, ახლო მანდილიდან ჭვრეტის უფლებასაც არავის მისცემს... მისი მდგომარეობის კაცისთვის არასრულნლოვანზე დაქორ-ნინება არ ეგების, თორემ ნაადრევად რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, — გარდა ამგარი გამონაკ-ლისისა, მანდილს შეჯიბრების ერთ-ერთი მსაჯის ხელიდან ეუფლებიან და მოასპარეზეთ განასაკუთრებული მოფრთხილებით სხვანად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ განმეორდება იგივე, რაც დროშის მო-ხელობის მცდელობისას მოხდა?.. მაგ-რამ მანდილის გათამაშებისას სხვა წესია, შეეხებან და პატრონთან ერთად პირველობას მიელტვის. უზანგვაზე შემ-დგარი ნინნახრილი მხედრები თავით ცხენის თავს უსწორდებან; ცირასეკნ განვდილი ხელები, სადაც არს, მანდილს ერთდროულად შეეხებან... და ხომ არ გ

ნ ა უ რ ზ ა თ ე ვ ი

ქველი რვეულიდან

მანიაკების ხროვა

აფერისტებით გატენილია
სამშობლო ჩვენი – ეს აფოეთი...
რა ეშველება ამდენ ტილიანს,
ყველას ჰერინია თავი პოეტი.

ტელე-ჭია

ეს მერამდენედ, ვინ მოსთვლის,
განთქმული ღრეჭით, მანჭვით,
ტელეგიზორის ეკრანზე
გამოჩინდა მრუდე ღრანჭი.

ხელმოცარულის ბოდიალი

უფულოდ დავიხუთე,
ვერ იქნა, ვერ ვიყიდე,
სათვალე, მისი ბუდე,
პირსაბანი და ბიდე.

ისე ირჯება, ვითომდა
სიმართლეს აფრქვევს ცინცხალს;
სხვათა დამსმენი, გამცემი –
სხვის „გამცემლობას“ კიცხავს.

ვიხსენებ ერთ წვეულებას

იმ კრეტინმა ამ კრეტინს
გაუმართა ბანკეტი,
დათვრნენ, დასცხეს ერთმანეთს –
სან მუშტი და ხან – კეტი.

ყველაფერს უნდა ბედი,
ცდით, რაც გინდოდეს, სცადე,
არ მაქს ველოსიპედი,
არც ანკესი და ბადე.

სინდისგარეცხილი

მისი უკადრებელი,
განა რამე დარჩა კი?
დღეს არ დადის ქალაქში
მისნაირი ფარჩაკი.

გამორთულო სინათლევ,
გამართულო ბანკეტო,
აშველებდნენ მოჩხუბრებს,
ხან თიკა და ხან – ქეთო:
ცეცხლად, რაც რომ ჩახეთქეთ,
ჩასხით და ქანქეთო!

რას ვიტყვი სიბრძნის ბადალს,
მეყოფა, რაც ვიბოდე,
გადამეწურა ვადა,
ვიყავი, ვრჩები ბოთე,
ვარ დასაცინი სხვათა,
რამდენიც უნდა ვრბოდე.

უტიფარი მატყუარა

ცრუ გაზეთის რედაქტორი!
თავი უგავს ქეხვს თუ კუპატს,
თავს არ ზოგავს დღე და ღამე
საქართველოს დასალუპად.

კენჭისმყრელობა

(სიმყრალე)

ტანჯვა ყოველდღიური,
ყინვა სულს გაგითოშავს...
თითლიბაზთა შიური!
ყველა მოგცემს თითო შავს.

კულტურას ვიღა ჩივის

რისი თავის დადება,
რისი სახელ-დიდება!..
ნიგნი თავისთავად, მაგრამ
არც დვინო იყიდება.

ვათვალიერებ გაზეთებს

საქართველოს ვიუებმა
გაუჩინეს კიბო,
ბევრი მართლაც ლირსია –
თავი წაასხიო,
ამათ ვერ გაუძლებდა
ვერა სახელმწიფო.

ამოუყორავი ბოზუნკალა

სიბერემდე დარჩა რაღა,
გავა ბევრის მუხლზე ხაყა,
რითი ვეღარ გაძლა, მიკვირს,
გაყეყილი ქალბაყაყა.

სად გამეპარა დრო?!

(გაოცება)
ბევრჯერ მისვრია სოფლელ ბიჭს –
ისარი და კუდბანარა,
მიმოვიხედე, რიყეზე,
ჩემი ხნის გდია ქვაც არა,
ის მობაკუნე თიკანი,
ვიქეც ქეციან ქაცარად.

აუტანელი ხვატი

მზემ, კეფაზე მობჯენილმა
ლამის ცოცხლად მომხრაკა,
ამაზე მეტს რას მიზამდა
კაგებე და ოხრანკა?!

უზრდელი გამყიდველი ქალი

გადაშენდით შენა და
შენი მარკეტინგიცა,
ვინ გშობა და გაგზარდა –
ამნაირი ტინგიცა?

მოლაპარაკება თურქეთში

მახინჯი, ყბამოქცეული
წურბელა ლაყბობს, იცინის,
ნუთუ არ უნდა გათავდეს
არძინბას თავის ქიცინი.

მუნანოს ვეფერები

(სევდიანი ხუმრობა)

რად გინდა მარტო მადა,
თუ არ გაქვს ერბო, ქადა...
მესამე დღეა უკვე,
ვშიმშილობთ მე და კატა.

გეეითხებით

წაუხდენ-წაუბილწავი
ამქვეყნად რამე დარჩა-კი?!
როგორ შესწოდება დიდ რამეს
მცირე მასშტაბის ფარჩაკი?!

ჩინოვნიკის კაბინეტი

შენც მალე გნახავ – დამტვერილს, დაშლილს,
მაგიდავ, მწვანემაუდიანო,
ასე ამბობენ, შენს პატრონს თავში
მავნე აზრები დაუდიანო.

მკვლელების მხარდამჭერნი

კრეტინულ ნანილს ქართველთა
თვალთ გადაკვრიათ ბისტი;
კივან, ჩვენი ძმააო –
შამილა, ვაპაბისტი.

ჩვენი ტელეგადაცემები

ანუ გადაცემული ვართ

„რუსთავი-2“-ის დანამატი,

იმათ უკანალს – დინამიტი

რა ვქნა, რომელი პროგრამა გიქო,
მოცისფეროთა ბრუნავს დავლური,
გადაჯაჭვულან „პორნო“ და „ფსიქო“,
ისმის გნიასი მამათმავლური.

ყირამალაობა

განა ყველა კაცად ითქმის,
ვისაც ქუდი ახურავს,
ზოგის მარცხი კრახია და
ზოგის კიდევ – კრახუნა,
ვერ გაუძლეს, დრომ და ხანმა
ბევრი გამოახუნა,
დედალ-მაშო ხმალს იქნევდეს –
სად და როდის ნახულა?!

გაუგებრობა

(კერპთაყვანისმცემლები)

აქვთ სამოსელი სუფთა, ზიზია...
ვინ აფინანსებს, ნეტა, ვისია?!
ვინ მისცა ვიზა, ყელში ამოგვდის
გულისამრევი ტელევიზია.

მოცეკვავე კუკლა

დამსგავსებისარ ტიკინას,
გაგსუქებია ტაკუნა,
ხოში მოუვლის, ზარხოში
დაგეძგერება აგუნა.

შთაბეჭდილება ერთი კაცის „ნააზრევზე“

ტყუილად ფიქრობ, ბიძია,
სიბრძნის ტბას მიაგენი;
რაც რამედ ვარგა – სხვისია,
რაც სიგიჟეა – შენი.

გარათონი

ვინ მალე მოვსპობთ ამ ჩვენს მამულსო,
არის ჭიდილი ქაჯთა,
ბევრი კრეტინი და უნამუსო
ბოლოტიკოსად დაჯდა.

გადებილებული „ბრალმდებელი“

ერთმა ტარგაყრილმა ვინმე
„ლუსტრაცა“ ჩამიტარა;
მამალ ინდაურს ვერ ჭარბობს
მისი წონა ანუ ტარა.

ყველამ იცის, ეს გველუკა
რანაირიც არის ხვითო;
საახალნლოდ ვფიქრობ, ჩეხურ
ლუსტრაზე რომ ჩამოვკიდო.

„306. 306 შემოგბეჭა ხელი, ჩვენო თვალსაცულა დაო!“

შვილებს, სამწუხაროდ, მხოლოდ სა-ოჯახო ფოტოალბომები შემორჩათ. განსაკუთრებით უძვირფასესია ერთი მათგანი, ყდაშემოგლევილი, ომგამოვლილი. პო, ომგამოვლილი! ერთადერთი სახსოვარი სოხუმის მდიდრული სახლიდა.

„გისურვებ პოეზიაში გამარჯვებას, იოსებ გრიშაშვილი“.

გაცრეცილ-გამკრთალებულა ძვირ-ფასი სახსოვარის თავაურცელზე მინა-ნერი დიდ პოეტისა, უმცროსი თანამო-კალმე ქალისადმი მიძღვნილი.

სწორედ ეს ალბომი ჰქონია გულში ჩახუტებული უმშვენიერეს პოეტ ქალს, ეთერ სამხარაძე-ჯლამაძეს, როდესაც დასახურებულ გაცყავდათ... ვინ იცის, რა ქარიშხალი ბობოქობდა იმ დროს მხეცთა გარემოცვაში მყოფი უნაზე-სი მანდილოსნის გულში, რომელსაც სიყვარულისთვის, ერთგულებისთვის, მოძმეთა შერიგების უსაბღვრო წადი-ლისთვის შეუძრალებლად დაახალეს ტყვია.

ალბომი კი, სავარაუდოდ, ვინმე აფხაზის ძალისხმევით, რომელსაც, ალბათ, ძალიან შეებრალა ულმობლად მკერდაფლეთილი პოეტი, შვილებს მიაწვდინა...

ყველა ფოტოდან სევდიანი იმზირება. არადა, თითქოს არ ჰქონდა მიზეზი სევდისა. უფალმა ყველაფერი მიჰმად-ლა: უმშვენიერესი გარეგნობა, უზადონიჭ, დიდი სიკეთე, შესანიშნავი მეუღლე, შვილები, ხასათურარი ლექსები... იქნება, სულის სიღრმეში ყოველოვის გრძნობდა სიცოცხლის ტრაგიულ და-სასრულს. ეს თუ იყო მიზეზი სევდისა...

ოცი წელი გასულა აფხაზეთის ძმა-თამკევლელი, ავადმოსაგონარი მოიდან, როდესაც პოეტი დახხვრიტეს და მტერმა მისი საღლავიც კი სანატრელი გაგვიხა-და...

„თვალი ნაღველით მაქს სველი... დავალ, შენს მკევლებითან ვდაობ, ვინ, ვინ შემოგბედა ხელი, ჩვენი თვალატულა დაო!“

მნარედ მისტიკოდა მეგობარს პოე-ტი მარიკა ბარათაშვილი:

„ვერ მოგიტანეთ თრიმლის ტოტები და მშობლიური რგანის ვარდები, შენს გამო ჩვენი სული ღონდება, სულ გვეტირები და გვედარდები!“

ცხუმ-აფხაზეთის ყოფილი, ამჟამად ჭიათურა-საჩერის მიტროპოლიტ და-

ნიელის (დათუაშვილი) ლოცვა-კურ-თხევით 2013 წლის 19 ოქტომბერს პოეტის მშობლიურ სოფელ რგანში, დედ-მამის საფლავების გვერდით მა-მა თადეოზმა (სარალიძე) ეთერ სამხა-რაძე-ჯლამაძის სიმბოლური საფლავი აკურთხა და მისი სულის მოსახსენიე-ბელი პარაკლისი აღავლინა. საფლავის ქვაზე ამოტვიფრულმა უმშვენიერესმა სახემ და იქვე წარნერილმა მუსმა წი-ნასწარმეტყველურად აღმოთქმულმა სტრიქონებმა: „ეს სიცოცხლეც დაი-სარჯა, შეფილ წარმატებით, მაგრამ ქვეყნად ლექსი დამრჩა, შენ ტკბილ თარზე სამღერები... („მეც ვი-ყავი“) მისი მძიმე იარები განაახლა.

განსაკუთრებით ამაღლებებელი იყო, როდესაც პოეტის შვილებს, ახლობ-ლებს, სრულიად მოულოდნელად აფხა-ზეთიდან ჩამოტანილი მონატრებული აფხაზეთის მინით საგასე გამჭვირვალე პარკები ჩამოურიგეს და სიმბოლურ საფლავს, დაღვენთილ ცრემლებთან ერთად, ეფრექვეოდა მინა, რომელსაც, ვინ იცის, იქნება, სიყვარულისთვის მომ-დერალი პოეტის დაღვრილი სისხლი, დაფლეთილი სხეული შერწყმოდა.

პოეტის სიმბოლური საფლავის კურ-თხევის დღესვე რგანის საჯარო სკო-ლაში მოეწყო ღონისძიება: „სადაც წა-ვალ, მშობლიური რგანის ცა, შენი სითბო ყველგან შუქად გამყოლია“, 20 ოქტომბერს კი ჭიათურის ცენტრში მდებარე სკვერს პოეტის უსაყვარლესი მინდვრის ყვავილს სახელი „უვიწყა-რა“ ეწიდა. იქვე გაკეთდა მემორიალუ-რი დაფა; პოეტის სოვნას მიეძღვნა გამოფენა „წაფერები ფერები“, რომელ-საც რიტუალების სახლმა უმასპინძლა. დეკემბერში გამოიცა ეთერ სამხარა-ძე-ჯლამაძისადმი მიძღვნილი გაზეთის საეციალური ნომერი: „უვიწყარა“.

ამ ღონისძიებების დაგვირგვინება იყო ჭიათურის მუნიციპალიტეტის გამ-გეობის, ჭიათურა-საჩხერის მნერალთა გაერთიანებისა და ნმიდა ანდრია პირ-ველინდებულის სახელობის მართლ-მადიდებლური სკოლის ორგანიზებით ჭიათურის აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო დრამატულ თეატრში 24 დეკემბერს გამართული საღამო „შენს გამო ჩვენი სული ღონდება, სულ გვე-ფიქრები და გვედარდები“. იმ დღეს პოეტის მშობლიური ქალა-ქის საპატიო სტუმრებს, რომელთა შო-

რის იყვნენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომა-რის მოვალეობის შემსრულებელი ვახ-ტანგ ყოლბაია, აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე გია გვაზავა, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლი-კის განათლებისა და კულტურის მინის-ტრი დიმიტრი ჯაიანი, საქართველოს კულტურულისა და ძეგლთა დაცვის მინის-ტრის მრჩეველი ქარუმი ეთერი სამხარა-ძე-ჯლამაძეს მეორე სამხარა-ძე-ჯლამაძეს მეორე სიკოცხლე დაუბრუნეთ“ – აღნიშნეს სტუმრებმა.

„დაე, აფხაზეთიდან ჩამოტანილი მინიდან, რომელიც პოეტის საფლავს მიმაბინეთ, ამოსული ყვავილები, ყვე-ლას ერთად ჩაგვეტანოს სოხუმში ქალ-ბატონი ეთერის, მისი მეუღლის – ბატო-ნი სუტას, კველა გარდაცვლილის საფ-ლავთან... მაღლობა საოცარი განწყო-ბისთვის. უდიდესი სევდით, ტკივილით, ამავდროულად, სიხარულით აღსავსენი მივდივარ პოეტის უსაყვარლესი ქა-ლაქიდან... ჩვენ, უთუოდ, დავბრუნდე-ბით აფხაზეთში!“ – ხმიანდებოდა დარ-ბაზში ბატონი ვახტანგ ყოლბაიას წარ-მოთქმული სიტყვები და ყველას თვალ-ზე ცრემლი კიაფობდა.

გაია ტყეგალაძე

საქართველოს მნერალთა ეროვნულ აკადემიას

აზერბაიჯანის მნერალთა კავშირის საქართველოს ფილიალის სახელით

ლრმა მწუხარებას გამოვთქვამთ დიდი ქართველი მნერლისა და საზოგადო მოღვაწის ჟაპუა აპირევის გარდაცვალების გა-მო და ვუთანაგრძნობთ მისი ოჯახს, ახლობლებს და ქართულ ლი-ტერატურულ საზოგადოებას.

ღმერთმა ნათელში ამყოფოს მისი სული.

რაფიგ გუმბათი

საქართველოს მნერალთა ეროვნული აკადემია და გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ რედაქცია იუნი-ებინ, რომ გარდაიცვალა პოეტი და მთარგმნელი

თამარ ერისთავი

და თანაგრძნობას უცხადებენ განსვე-ნებულის ოჯახს.

საქართველოს მნერალთა ეროვნული აკადემია და გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ რედაქცია იუნი-ებინ, რომ გარდაიცვალა გაზეთის ყოფილი თანამშრომელი

იზო დემატრაშვილი

და თანაგრძნობას უცხადებენ განს-ვენებულის ოჯახს.

მკითხველთა საყურადღებო დოკუმენტი

გაზეთის გამოწერა უკვე შესაძლებელია. ამისთვის საჭირო დარეკორ ან მიაკითხოვთ პრეზიდენტის გავრცელების სააგენტოებს: საქართველოს გამამიშვილის გამზ. №64, ტელ: 2 51 85 18), მაცნე (საირმის ქ. №4, ტელ: 2 14 74 22), პრეზ. ტელ: 2 34 09 35).

გაზ. „ლიტერატურული საქართველოს“ საბანკო ანგარიში:

ქადაგი: MIBGGE22
ანგ. № GE61PC0183600100029708

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.

რედაქციის აზრი, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს მასალის ავტორის მოსაზრებებს. რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორების უბრუნდებათ.

პრინციპის ავტორი

რედაქციაში გამოსაქვეყნებლად მოტანილი ან გამოგზავნილი ტექსტი არ უნდა აღემატებოდეს A4 ზომის თხოვის კომპიუტერულ გვერდს!

დაბეჭდილია შპს "ასავალ დასავალის სტამბაში"

მისამართი: თბილისი, აგლაძის ქ. 39

ელ. ფოსტა: print@asavali.ge

